

MAGYARORSZÁGI ESEMÉNYEK

REPORT ON HUNGARY

A DOCUMENTARY DIGEST

V. EVF.

1953 MÁRCIUS

3. SZ.

Események márciusban

A malenkovi mintára szabott kommunista erő-összpontosítás Magyarországon megtörtént már a 19. Pártkongresszus után. Személyi változások tehát nem következtek be Sztálin halála után. A Sztálin által Malenkovra hagyományozott Rákosi Mátyás tartja kezében az ősszel szorosabban központosított hatalmat. Állandó vetélytársjelöltje Gerő Ernő és valamennyi párt nagyság a 19. Kongresszus után végrehajtott kormányzati változások óta összevonva Rákosi alá van beosztva.

A kormányzat a Sztálin halálának alkalmában kínálkozó lehetőségeket nem hagyta kiaknázatlanul. Amint ezt ilyenkor szokták, hatalmas hajsztát indítottak az orosz hadigépezet továbbfejlesztését szolgáló termelés alkalmi felfokozására. "Sztálin őrségek" hangzatos fedőelnevezés címén csikartak ki a kizsákmányolt magyar ipari munkásból felfokozott teljesítményeket. A munkában erősen elmaradt mezőgazdasági munkásokat még éjjeli munkára is ki-hajszolták.

A sajtóban émelyítő — sokszor a komikumig menő — hangon bucsuztatták a "Népek Nagy Felzabadióját." Az efféle hangszerezéssel azonban éppen az ellenkező hatást érik el. Ismét egyszer beigazolódtott, hogy a Szovjet ennyi év után is még mindig a maga belső használatra használt primitív propaganda hangját alkalmaztatja helytartóival. Szinte érthetetlen, hogy a kicsiszolt, offenzív toborzási módszerek nagymesterei a közvéleményünk értelmi színvonalát mélyen alábecsülő hangot használják. Ezt a jelenséget a Szovjet egyik legigérete-

sebb balfogásának tekinthetjük. Egyben ez is mutatja, hogy a részletintézkedéseket még ma is mind Moszkvából irányítják.

A hónap belpolitikai eseménye az "országgyűlés" 17.-ére történt összehívása volt. Két ülést tartott és néhány "törvényjavaslatot" fogadott el "egyhangulag." Az új "törvények" közül a választójogi törvény módosításáról, valamint a kisdédóvásról szóló törvényeket kell kiemelni. A választójogi törvény módosításának lényege, hogy a jelölésnél szerepet kaptak a tömegszervezetek, üzemek, termelőszövetkezetek és hasonló intézmények, a választókerületek határai azonosultak a megyei határokkal, továbbá a választói korhatárt 20 évről 18 évre szállította le. Utóbbi szélsőséges diktatúrák mód-szere, ez esetben azonban a világon semmit sem jelent. A "választást" különben május 17.-re már ki is tüzték. A kisdédóvásról szóló törvény, sajnos, újabb komoly merénylet a család ellen. A család tervszerű felbontásának új szakaszát vezeti be.

A külpolitika körébe tartozó havi események: újabb "béke" rendezmények, a Balkánra vonatkozó sajtóhadjárat, a szovjet-magyar kereskedelmi szerződés meghosszabbítása és a Gottwald csehszlovák államelnök hirtelen bekövetkezett halála alkalmából megrendezett csatlós egység-tüntetés.

Bécsben nemzetközi ifjusági jogvédő konferencia zajlott le 22.-e és 28.-a között, mely a nyugati- és főként gyarmati-ifjuság "elnyomott helyzetével" foglalkozott. Nagy előkészületek folynak a májusra halasztott fővárosunkban összeülő Béke-Világtnács

ülésszakára. A Balkán térség eseményei kapcsán mindinkább élénkül a Belgrád-Athén-Sztambul "tengely" elleni sajtóhadjárat. Albániáról is mind több szó esik, melyet az új Balkán-tengely állítólag meg akar támadni. Több jugoszláv "határsértés" is volt megint, melyek újabb jegyzék elküldését eredményezték a hó 24.-én. A szovjet-magyar kereskedelmi egyezmény meghosszabbításáról szóló megállapodást 17.-én irták alá Moszkvában. A sajtó egyelőre annyit jelent be, hogy az egyezmény kereteit az 1953. évre vonatkozóan lényegesen kiszélesítették.

Nagy Imre miniszterelnökhelyettes februárvégi beszédében leplezetlenül feltárta a tavaszi mezőgazdasági munkálatok rossz helyzetét. A múlt évi katasztrófálisan gyenge termés és az őszi munkák elmaradása erősen kihatnak a tavaszi munkálatokra. Vetőmagválság és egyéb számos baj szinte kilátástalanná teszik a mezőgazdálkodást. A helyzet odáig romlott, hogy a földjéhez oly forró szeretettel ragaszkodó parasztság egyes rétegei menekülni igyekeznek földjeiktől. Ez indította a minisztertanácsot arra, hogy rendeletet adjon ki, mely szerint megbüntetendő az a dolgozó paraszt, aki elhagyja földjét. Ezzel a jelenséggel kapcsolatos a minisztertanács még február 27.-én hozott azon további rendelete, mely 1953 szeptember 1.-ig felfüggeszti a földek kollektivizálására való átvételét. A kulákok elleni harc teljes hevésséggel folytatódik. Számos súlyos ítélet mellett, újabb halálos ítélet is hangzott el, áldozatul követelve egy derék magyar gazda életét.

Annyi bizonyos, hogy a magyar közvélemény ismét felcsigázott lelkiállapotban várja, mit hoz a Sztálin halála utáni új helyzet.

KRONOLOGIA

1953. MARCIUS

1. Minisztertanács határozata "Jászai Mari"—díj alapításáról.
3. A Szabad Nép közli a Szakszervezetek Országos Tanácsa és a számvizsgáló bizottság tagjainak névsorát.
4. Aláírták a magyar-bolgár kulturális egyezmény 1953. évi munkatervét.
4. Kormányközlemény Sztálin betegségről.
5. Elhunyt Joszif Visszárionovics Sztálin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, a Szovjetunió Kommunista Pártjának főtitkára.
6. A begyűjtési miniszter a tej- és tojásbeadással elmaradt községeket kizárta a szabadpiaci forgalomból.
7. A szovjet könyv ünnepi hete.
8. Törvény Sztálin emlékének megörökítéséről.
8. Rákosi Mátyás és a magyar küldöttség tagjai disz-
őrséget álltak Sztálin ravatalánál.

9. Gyász-nagygyűlés Sztálin budapesti szobra előtt.
9. Sztálin temetése.
13. Aláírták a magyar-holland árucsereforgalmi megállapodást.
13. Elhunyt Klement Gottwald, a csehszlovák köztársaság elnöke.
14. Marx Károly halálának 70. évfordulója.
14. "Marx Károly élete"—kiállítás nyílt a Munkásmozgalmi Intézetben.
14. Marx Károlyról nevezték el a Közgazdaságtudományi Egyetemet.
15. Kiosztották az 1953. évi Kossuth-díjakat.
16. A Minisztertanács husvéthétfőt rendes munkanappá nyilvánította.
17. Az országgyűlés ülésszaka.
22. Nemzetközi ifjúsági jogvédelmi értekezlet Bécsben.
23. A Bukarestben rendezett asztalitenisz világ bajnokság során a magyar férfi csapat második, a női csapat harmadik helyen végzett.
24. Megnyílt az Ifjúsági Békeakadémia a Marx Károly Közgazdaságtudomány Egyetemen.
24. Szovjet-magyar árucsereforgalmi megállapodást írtak alá Moszkvában.
25. A nagyüzemek államosításának ötödik évfordulója.
28. Megnyílt a III. országos ujitó-kiállítás Budapesten.
29. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az országgyűlési választásokat 1953. május 17. napjára tűzte ki.
29. Az asztalitenisz világ bajnokság küzdelmei során a férfi egyesben Sidó Ferenc, a férfi párosban a Sidó-Kóczián; a női párosban a Gervainé-Rosenau (román), a vegyépárosban a Sidó-Rosenau (román) párosok nyertek világ bajnokságot.
30. Aláírták a Magyar Népköztársaság és a Kínai Népköztársaság közötti 1953. évi árucsereforgalmi és fizetési egyezményt.
31. A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Szabó Imrét megbízta az argentin követség vezetésével.

TARTALOM — CONTENTS

ÖSSZEFOGLALÓ	INTRODUCTION	Page
I. fej. A párt politikája	The party and the domestic policy	3
II. " Állam és Közigazgatás	State and Administration	9
III. " Rendeletek	Decrees	11
IV. " Ítéletek	Verdicts	14
V. " Egyház és Állam	Church and State	15
VI. " Külpolitika	Foreign Policy	17
VII. " Tervgazdaság	Planned economy	19
VIII. " Munkásfront	Labor Front	24
IX. " Mezőgazdaság	Agriculture	27
X. " Kultúra	Culture	30

The National Committee for a Free Europe, Inc.
Hungarian Section — Research and Publications Service
110 West 57th Street
New York 19, N. Y.

ELSŐ FEJEZET

A PÁRT POLITIKÁJA

1. HELYZETKÉP SZTÁLIN HALÁLA UTÁN

1924-ben Lenin halála után Sztálin vette át a párt főtítkári székét. Rövidesen a világ, mint a történelem legfélelmetesebb diktátorát ismerte meg. Az orosz forradalom vezetőivel a hatalomátvétel után rövidesen hatalmi és ideológiai kérdéseken összekülönbözött. Ennek a vitának gyökere visszanyulik egészen az első orosz forradalom idejére. (1905.) Amíg Sztálin ellenfelei a párton belül kívánták megvívni harcukat, addig ő már kinyújtotta kezét a CSEKA után. Minthogy a párt káderosztályát is kezében tartotta, lassan minden kulcspozícióba saját embereit ültette be. A CSEKA, a GPU, illetve a későbbi NKDV segítségével sorra felszámolta ellenfeleit. A Politbüro egykori alapító tagjai közül megölette a vörös diktátor Trotszkijt, Zinovievet, Bucharint, Rykovot, Tomszkit, Kamenet, Szokolnikovot. Ugyanerre a sorsra jutott a proletárdiktatúra utáni első Központi Bizottság 51 tagja; marsaljai és generálisai közül — K. Vorosilov és N. A. Bulganyin kivételével — a forradalom ugyszólván valamennyi vezető katonáját lemészároltatta, számszerint 32-öt; a tengerészet admirálisai és vice-admirálisai közül 11-et lövetett főbe Sztálin. A CSEKA megalapítói közül 14 politikai rendőrtábornokot végeztetett ki; a diplomácia testületéből ugyancsak 14 vezető diplomatát s konzult küldött a másvilágra; a KOMINTERN megalapítói közül 12-en lették halálukat Sztálin ítélete alapján. Csak az maradhatott életben, aki Sztálin akaratát követte.

Sztálin a hatalomátvétel időszakában teljes erejét a belsőharc megnyerésére fordította. Tehette ezt azért, mert abban az időben külpolitikailag igen csekély mértékben volt lekötve.

1941-ben, a második világháborúba való bekapcsolódás időpontjában nagyobb változás következett be a szovjet állam vezetésében. Azideig Sztálin csak kisebbfunkcionáriusokat ültetett a kormányba és az államhatalmat a párt által ellenőriztette, a kormány csak a párt végrehajtószerveként működött. 1941-ben maga Sztálin vette át a kormány irányítását és ettől az időtől kezdve egyre jobban átcsuszott a hatalom az állami szervezet kezébe, a párt már csak káderosztályán keresztül juttatta ki

fejezésre hatalmát. A sztálini klikk és az állam-szervezet azonossá vált. Ebben az időszakban már Sztálin kedvencei: L. P. Berija, G. M. Malenkov és Zhdanov uralták a hatalmat. A káderosztály irányítása Malenkov kezében volt. A kérdés a második világháborút követő években már csak az volt, hogy Zhdanov, vagy Malenkov tud-e "koalícióra" lépni a Politikai Rendőrség vezetőjével, L. P. Berijával. Berija Malenkov barátsága mellett döntött és így Zhdanovnak távoznia kellett az élők sorából. Sztálinnak megfelelt két kedvencének "koalíciója" és Zhdanov "elhalálzásához" hozzájárult. Ezzel eldőlt az utódlás kérdése és a XIX. szovjet pártkongresszuson már Malenkov volt a Párt főszónoka.

Közvetlenül Sztálin március 5-én bekövetkezett halála után, március 6-án tették közzé Moszkvában, hogy Sztálin helyét a Pártban és a minisztertanács élén Georgi Maximilianovich Malenkov vette át. Ugyanakkor közölték a többi személyi változást is, mely intézkedéseket a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa március 15-én jóváhagyta.

Malenkov helyettesei a minisztertanácsban: L. P. Berija, V. M. Molotov, N. A. Bulganyin és L. M. Kaganovics. Így az állami gépezet 5 ember kezében összpontosul, melynek keretében Bulganyin, Kaganovics és Malenkov feltétlenül egy frakciót képeznek. Mint fentiekben ismertettük Malenkov és Berija még Zhdanov likvidálásának idején "koalíciót" kötöttek és ezt most Sztálin halála után megerősítették. Az így létrejött "koalíció" képezi gerincét az új államadminisztrációnak. A legnehezebb szerepe jelenleg Molotovnak van, aki sem a káderosztályra, sem a Politikai Rendőrségre támaszkodni nem tud.

A jelenlegi külpolitikai helyzet, a Szovjetunió állandó készenléti állapota arra enged következtetni, hogy gyors belső változásokra számítani tulzott optimizmus lenne. A külpolitikai kérdésekben egységes gépezet a jelen helyzetben nem fog olyan kérdéseket szőnyegre vinni, mely törésre vezethetne egyik, vagy másik irányban.

A "koalíció" első jelensége a Párt Központi Vezetőségének Elnökségében bekövetkezett létszámcsökkenés. A XIX. kongresszuson választott 25 tagot egyszerűen 10-re csökkentették. Ezen legfelsőbb pártfórum tagjai a malenkovi hatalomátvétel után: G. M. Malenkov, L. P. Berija, V. M. Molotov, Vorosilov, Khruschchev, N. A. Bulganyin, L. M. Kaganovich, A. I. Mikoyan, M. Z. Saburov és Per-

vukhin. Ezen az Elnökségen belül feltétlenül megvan a malenkovi többség és itt a "koalíció" már előre is feléje billen.

A Központi Vezetőség titkáiraivá választott személyek Malenkov emberei, akik a káderosztályt fogják kézben tartani. Malenkov így akarja hatalmát biztosítani Berija felett, tanulva Sztálintól, aki magát Malenkovot használta fel erre a szerepre.

A katonai klikk kézbe tartása már nehezebb feladatnak látszik. Ezen a területen Malenkov sok engedményt tett. A régi gárda egyik tagját, a Szovjetunióban népszerű K. J. Vorosilovot választotta meg a Legfelsőbb Tanács elnökévé.

Shvernik lefelé bukott, a szakszervezetek elnöke lett, mely pozíció igen kis jelentőséggel bír a nagy hierarchiában. Bulganyin helyettes miniszterelnök, de ezen felül a honvédelmi tárcát is megkapta. Helyettesei ebben a minőségben: Vasilevsky és Zhukov marsalok.

Az államgépezet fontossága még döntőbben ki-domborodott Sztálin halála után. Az ország irányítása többé nem a párttól, hanem a minisztertanácstól függ. Malenkov a "koalíció" működőképessége kedvéért főtitkári tisztségéről is lemondott és azt egyik legmegbízhatóbb emberének, Krushchevnek adta át.

Malenkov politikája, illetve Sztálin öröksége ma azt jelenti, hogy a káderosztály "koalíciót" kötött ideiglenesen a Politikai Rendőrséggel, mely "koalícióba" még bevonták a katonák azon csoportját, mely Sztálinhoz hű volt. Magas pozíciójukkal akarják bizonyítani a nép előtt, hogy mindenki egyetértett Malenkov kinevezésével. A jelenlegi nemzetközi feszültségben ez a "koalíció" működőképesnek látszik. Esetleges belső viszályokra csak a későbbiekben kerülhet sor, amikor Malenkov hatalma már megerősödött, népszerűsége, illetve a propaganda által beállított szerepe eléri, megközelíti a sztálin méreteket.

a.) Ideológiai változások

Sztálin halála után ideológiai sikon a közeljövőben nem várható nagyobb változás, hiszen a XIX. pártkongresszuson ismertté vált Sztálin új könyve: "A szocializmus gazdasági problémái a Szovjetunióban." Sztálin ezen művében utópisztikusan festi meg a kommunista jövőt, a termékcseres-rendszerről és a napi 6, majd 5 órára csökkentett munkaidőről ír. Malenkov már a kongresszuson magáévá tette az új dogmát és beszámolójában hosszasan foglalkozott a kérdéssel:

"Sztálin elvtárs programtételében összefoglalta a kommunizmusba való átmenet előkészítésének előfeltételeit. Ahhoz, hogy elkészítsük a kommunizmusba való tényleges átmenetet — tanítja Sztálin elvtárs — legalább három előfeltételt kell biztosítanunk.

Először is tartósan biztosítani kell az egész társadalmi termelés szakadatlan növekedését, elsősorban növelve a termelési eszközök termelését.

Másodszor az szükséges, hogy a kolhozok és következőképpen az egész társadalom számára előnyösen végrehajtott fokozatos átmenetek útján a kolhoztulajdont felemeljük az össznépi tulajdon színvonalára, az áruforgalmat pedig szintén fokozatos átmenetek útján a termékcseres-rendszerével váltsuk fel . . .

Harmadszor szükséges, hogy elérjük a társadalom olyan kulturális fejlődését, amely biztosítja a társadalom minden tagjának fizikai és szellemi képességei minden oldalú fejlesztését . . .

Ehhez mindenképp legalább-is hat, majd öt órára kell csökkenteni a munkanapot . . ." (Szabad Nép, október 8, 1952.)

Az új sztálini dogma, a malenkovi politika a parasztságnak az eddiginél nagyobb teret akar biztosítani, legalábbis ígéretekben. A parasztság megszervezése sem Oroszországban, sem a rabállamokban ezidáig nem járt sikerrel. A kongresszuson bevetett új jelszavakkal akarják a parasztságot maguknak megnyerni. A szabad világ közeli gazdasági összehozására szóló részeket már régebbi összefoglalóink keretében ismertettük, melyek szintén csak az elégedetlen néphangulat levezetését szolgálja.

b.) A kérdés magyar vetülete

Magyarországon a személyi változások, likvidálások (lásd nov. dec. január, február havi összefoglalóinkat) még Sztálin halála előtt bekövetkeztek, azok tervszerűen lettek végrehajtva a XIX. kongresszus óta. A hatalom Magyarországon a Rákosi frakció kezében van. Az öt miniszterelnökhelyettes közül négy — Házi Árpád, Hidas István, Nagy Imre és Kiss Károly — az ő emberei. Egyedül Gerő Ernő jelenti a Berija vonalat. A háború alatt magas MVD beosztása volt. Jelenleg Magyarországon a gazdasági ügyek korlátlan intézője. A Párt Politikai Bizottságának tagjai, vagy a titkárság tagjai szintén nagy többségükben Rákosi vonalhoz tartozó személyek. A fiatal kommunisták, akik a háború után nyertek csak Moszkvában kiképzést, már ott a Rákosi vonal követésére lettek felszólítva.

Rákosi Mátyás Sztálin egyik legbizalmasabb keleteurópai figurája volt, Malenkovval szoros barátságot tartott fenn, éppen Sztálin utasítására. Rákosinál vonal-hűtlenség a nagy oroszországi likvidálások idején nem is állhatott fenn, mert abban

az időben börtönben ült Magyarországon. (1925—1940) Rákosi ma Malenkovnak is egyik legbizalmasabb munkatársává vált.

A Malenkov-Berija "koalícióhoz" hasonlóan Magyarországon is megszületett a "koalíció" Rákosi Mátyás és Gerő Ernő között. Ameddig Moszkvában fennáll ez a "koalíció," addig Magyarországon sem lehet nagyobb belső harcokkal számolni.

Az új malenkovi politika magyar fejlődését érintő fő-mozzanatait az alábbiakban foglalhatjuk össze.

1.) A parasztságnak eddigénél nagyobb teret kell biztosítani. Az oka ennek a magyar helyzetet mélyen érintő orientációnak, hogy a parasztság megszerzésére irányuló törekvések ezidáig kudarcot vallottak.

2.) A szovjet gazdaság ma nagymértékben támaszkodik a keleteurópai államokra. Ugy érzik, hogy egyelőre nincs szükség a végső gazdasági koncentrációra, hanem továbbra is bizonyos látszatönállóságot kell adni a rabállamoknak, meg kell engedni, hogy úgy mint ezidáig, közvetlenül egymással is szoros gazdasági kapcsolatot tartsanak fenn.

3.) A nyugati világgal való összecsapás elodázása miatt a látszat-autonómiát a jövőben is fenn kívánják tartani.

4.) Kerülni a párton belüli surlódásokat, fenn tartani a Moszkvában született belső "koalíció" magyar változatát.

5.) A Párt káderosztálya és a Politikai Rendőrség együttes terrorjával megfojtani minden esetleges megmozdulást.

c.) Magyar küldöttség Moszkvában

Sztálin temetésére a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa és a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége képviselőjében küldöttség utazott Moszkvába. A küldöttség vezetője Rákosi Mátyás volt. Tagjai: Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Házi Árpád, a minisztertanács elnökhelyettese és Földvári Rudolf, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja, a Budapesti Pártbizottság titkára.

A küldöttség március 8-án érkezett meg Moszkvába, ahol G. M. Puskin külügyminiszterhelyettes fogadta őket és még aznap este "diszörséget" álltak Sztálin ravatalánál. Rákosi Mátyás a diszemelvényen kapott helyett úgy a temetési szertartás, mint a moszkvai gyászünnepek alkalmával.

d.) Gyász-ünnepek Magyarországon

Március 8-án a magyar országgyűlés gyászülést tartott, melyen Nagy Imre tartott beszédet, majd törvényt fogadtak el Joszif Visszárionovics Sztálin emlékének megörökítéséről. A törvény szövege:

"Joszif Visszárionovics Sztálin elvtárs, generalisszimusz, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, 1953. március 5.-én eltávozott az élők sorából . . .

A Magyar Népköztársaság Alkotmánya kimondja:

A nagy Szovjetunió fegyveres ereje felszabadította országunkat a német fasiszták igája alól, szétzúzta a földesurak és nagytőkések népellenes államhatalmát, megnyitotta dolgozó népünk előtt a demokratikus fejlődés útját.

A hazánkat felszabadító Szovjetunió és fegyveres erejét Joszif Visszárionovics Sztálin elvtárs vezette. Elsősorban neki köszönhetjük azt az önzetlen segítséget, amelyben a nagy Szovjetunió szakadatlanul részesítette a Magyar Népköztársaságot. Elsősorban neki köszönhetjük, hogy népünk, a Szovjetunió támogatásával sikeresen védelmezve békéjét és függetlenségét, eredményesen rakja le a szocializmus alapjait Magyarországon.

Joszif Visszárionovics Sztálin elvtárs neve, műve és tanítása eltéphetetlenül összeforrt hazánk történelmével. A magyar nemzet függetlensége, a magyar nép szabadsága, a magyar dolgozók felemelkedése eltéphetetlenül összeforrt azzal, amit Joszif Visszárionovics Sztálin elvtárs a szovjet nép, az egész haladó emberiség számára alkotott.

Joszif Visszárionovics Sztálin elvtárs emléke iránti tisztelet és kegyelet, nagy tanításaihoz való rendíthetetlen hűség kifejezésül az országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. p. Az országgyűlés Joszif Visszárionovics Sztálin elvtárs emlékét, a magyar nemzet függetlenségének kivívása és biztosítása, a magyar dolgozók politikai, gazdasági, kulturális felemelkedése körül szerzett elévülhetetlen érdemeiért, a magyar nép el nem muló hálájának tanubizonyosságául törvénybe iktatja." (Szabad Nép, március 9.)

Az országgyűlés gyászülésével egyidőben tartották meg a Budapesti Városi Tanács gyászülését. Pongrácz Kálmán, a Budapesti Városi Tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott beszédet, majd Koós József, a Budapesti Városi Tanács végrehajtó bizottságának titkára határozati javaslatot terjesztett a tanács elé:

"Javasolta, hogy a Városligetben, ahol Budapest dolgozó népe hálája és szeretete jelül szobrot emelt a Szovjetunió, a haladó emberiség nagy vezérének, a szobor körül elterülő teret Sztálin-térnek nevezzék el, a jelenlegi Sztálin-teret pedig Engels-térnek nevezzék el." (Szabad Nép, március 9.)

Március 9.-én az ujonnan elkeresztelt Sztálin-téren gyász-nagygyűlést tartottak, melynek főszónoka Gerő Ernő volt. Gerő többek közt a következőket mondotta:

"Pártunk, munkásosztályunk, parasztságunk, értelmiségünk, egész magyar népünk szerető édesatyját, legnagyobb jótévőjét, bölcs tanítóját gyászolja Sztálin elvtársban. Mert országunkban mindenki tudja, hogy Sztálin elvtárs segítségével nemcsak nemzeti függetlenségünket szereztük vissza, s töltöttük meg új, gazdag tartalommal, hanem az ő segítségével révén sikerült megdönteni országunkban a kizsákmányolók és népellenyomók hatalmát is. Elsősorban Sztálin elvtársnak köszönhetjük, hogy népi demokrácia lettünk, hogy országunk a még nemrégiben elmaradott Magyarország, az ezerholdasok és nagytőkések Magyarországa, a 'hárommillió koldus' hírhedt Magyarországa helyén ma fejlett ipari ország van, mely egyenrangú tagja a szabad népek családjának! . . . Sztálin elvtárs tanításához hiven zárjuk még szorosabbra nagy pártunk, a Magyar Dolgozók Pártjának sorait. Vigyázzunk pártunk egységére, mint szemünk fényére, mert a Szovjetunióval való barátságunk mellett, a marxizmus-leninizmus vezérelte pártunk, a párt által vezetett munkásosztályunk a mi főerősségünk! (Magyar Nemzet, március 10.)

e.) Sztálin-örtség

Sztálin halála alkalmával a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa ötperces munkaszünetet rendelt el:

"A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa elrendelte, hogy szeretett vezérünk és tanítónk, J. V. Sztálin elvtárs temetése időpontjában, március 9-én délelőtt 10 órakor hazánk összes üzemében és vállalatainál, a vasutnál, a közlekedésnél, a postánál, valamennyi hivatalban, iskolában és intézménynél népünk mélyes gyászának és tiszteletének kifejezésül, ötperces munkaszünetet tartanak.

Budapest, 1953 március 7. Rákosi Mátyás s. k., a minisztertanács elnöke." (Szabad Nép, március 8.)

"A dicsőséges Sztálin" halála alkalmával tehát a magyar munkásnak mindössze ötperces munkaszünetet engedélyeztek, egyes üzemeket pedig kivezényelték a gyász-ünnepségre. A magyar munkásság, parasztság és értelmiség nemhogy megpihenhetett volna, ellenkezőleg "sztálini-örségre" kényszerítettek: éjjeli és vasárnapi munkákat végeztek velük.

"Egy szó nyilatott a hazán keresztül . . . reggel a rádió Chopin gyászindulóját játssza, a vonósok, kürtök lassu dallama kiszürdik a márciusi utcákra. A szél fúj, a nők kendőt kötnek fejükre, a férfiak felhajtják a gallért: indulnak munkájukba. Az autóbussen, villamoson némák az utasok. Senki nem adott még rendeletet vagy utasítást reá: de a házak mind fekete gyászban, a szél lobogtatja a zászlókat . . ." (Szabad Nép, március 7.)

Az utasok némaságát mi is elhisszük, hiszen valódi véleményüket nem nyilváníthatják a budapesti villamosokon. Zászlókat ez alkalommal valóban örömmel rakták ki a házakra, nem is kellett utasítást adni: az ország egész népe nagy megkönnyeb-

büléssel fogadta a világ legvéresebb kezű diktátorának halálát.

"Az egész magyar nép örseget áll Sztálin elvtárs ravatalánál. Sztálini örség! Mély fájdalom és elszántság, harcra, munkarakészség árad ebből a két egyszerű szóból. Ez a két szó a jelképe annak, hogyan áll helyt népünk a nehéz napokban. A szívekben sötét gyász ül, az arcokon végigszánt egy-egy könnycsepp, de a mezőkön éjjel is dübörögnek a traktorok, a gyárakban több gép készül, a csillék több szemet hoznak fel a föld mélyéből. Nagy erőt és kemény akaratot mutat népünk ezen az örsegen. Bányászaink — akik hosszú időn át nem teljesítették a tervet — most ismét törlesztettek adósságukból, s a tervezetnél 20.6 százalékkal több szemet küldtek szombaton az első műszakban a felszínre . . . Egész népünk erősen fogja a szerszámot, erősebben mint bármikor. Örseget áll — sztálini örseget." (Szabad Nép, március 8.)

"Számos üzemben és üzemrészben két nap óta nem volt egyetlen egy igazolatlan mulasztás sem. Nemcsak a gyárakban, hanem a falvakban is hatalmasan fellendült a munka. A dolgozó parasztság és testvéri munkásosztály sztálini szövetségét erősíti, hogy a diósgyőri vasgár szakmunkásai most vasárnap a gépállomásokra mentek ki sztálini-örségre. Megjavítják a hibás gépeket, hogy késedelem nélkül, éjjel-nappal szánthassanak és vethessenek a földeken." (Kossuth Rádió, március 8.)

"Sztálini-örseget tartottak vasárnap mezőgazdasági dolgozóink is. A turkevei gépállomás traktorosai a pénteki gyászülésen megfogadták, hogy egy hétig tartanak sztálini-örseget és ezalatt éjjel-nappal dolgoznak gépeikkel. 55 traktorukból 144-et vetésre állítottak be, a gépeket lámpákkal szerelték fel, hogy a vetőgépezélok éjjel is ellenőrizni tudják, minden cső veti-e a magot." (Kossuth Rádió, március 9.)

"Magyarország népe úgy vesz bucsut Sztálin elvtárstól, hogy még töretlenebbül harcol hazánk — amelyet az ő katonái szabadítottak fel — boldog jövőjéért . . ." (Kossuth Rádió, március 8.)

2. Klement Gottwald halála

Március 14.-én meghalt Klement Gottwald, a Csehszlovák Köztársaság és Csehszlovákia Kommunista Pártjának elnöke. Gottwald még résztvevett Sztálin temetésén, a gyászszertartás elnökségében foglalt helyet, a fényképeken közvetlenül Molotov és Kaganovics mellett volt látható. Prágába való visszaérkezése után jelentették betegségét, majd néhány nappal később halálát. Gottwald halála után nem változott meg Csehszlovákia államjogi helyzete. Csehszlovákia továbbra is Köztársaság maradt. A Csehszlovák Köztársaság elnökévé Antonin Zápotockyt választották. Ugyancsak ő vette át a Párt elnöki tisztségét.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Magyar Népköztársaság kormányának képviselőiben küldöttség utazott Prágába, Gottwald március 18.-i temetésére. A küldöttséget

Farkas Mihály honvédelmi miniszter vezette. A küldöttség tagjai voltak: Pongrácz Kálmán, a Budapesti Városi Tanács végrehajtó bizottságának elnöke, Molnár Erik külügyminiszter és Boldoczki János prágai követ.

A temetés napján a magyar országgyűlés megemlékezett Gottwaldról. Az ünnepi beszédet Rónai Sándor az országgyűlés elnöke mondotta:

"Gottwald elvtárs halála súlyos csapás és veszteség . . . Gottwald elvtárs irányította a csehszlovák nép harcát a fasiszta német megszállás ellen, az ő vezetése alatt biztosította Csehszlovákia népe a Szovjetuniótól kapott szabadságot, verte vissza a reakció 1948 februári nagy támadását, tette ártalmatlanná az alávaló Slansky-bandát s mért döntő vereséget az ellenségnek arra az álnok tervére, hogy kiszakítsa Csehszlovákiát a demokratikus és békeszerető országok táborából . . . Ő kezdeményezte Rákosi elvtárral együtt a magyar-csehszlovák barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződést, amely — mint Rákosi elvtárs mondotta — lényegesen hozzájárul Európa e részén a békefront megerősödéséhez és a népi demokratikus erők összefogásához . . . Gottwald elvtárs céltudatos vezetésével Csehszlovákia gyökerében számolta fel a Masaryk-Benes-féle csehszlovák burzsóá köztársaság nemzetiségellenes, sovíniszta politikáját, amelyet a Clementis-Huzsák-féle imperialista kémek és burzsóá nacionalisták igyekeztek táplálni . . . A gyász súlyos óráiban népünk forró együttérzését nyilvánítja Csehszlovákia testvéri népei iránt és megfogadja, hogy Lenin és Sztálin győzelmes zászlaja alatt, a dicsőséges Szovjetunió oldalán a jövőben még szorosabban kovácsolja, még termékenyebbé fejleszti a magyar-csehszlovák barátságot . . ." (Szabad Nép, március 18.)

Ugyanilyen ömlengő hangon irt vezércikket Rákosi Mátyás a Szabad Nép március 19-i számában:

"Még alig ocsudtunk fel abból a szörnyű csapásból, amely a hatalmas Szovjetunió és az egész haladó emberiség lángeszü, szeretett vezérének, Sztálin elvtársnak elhunytával ért bennünket, amikor újabb súlyos veszteségről jött a hír: meghalt Klement Gottwald elvtárs, a Csehszlovák Köztársaság elnöke . . . Mi magyar kommunisták és magyar dolgozók, mély megrendüléssel és bánattal tekintünk ma Prága felé . . . A magyar dolgozó nép részvételének megnyilvánulása nemcsak a béke, a szocializmus, a lenini-sztálini proletárnemzetköziség nagy harcosának szól, de szól még külön a magyar nép barátjának, annak a férfinak aki országában legtöbbet tett azért, hogy a csehszlovák és magyar népi demokrácia viszonya egyre szilárdabbá, mélyebbé és bensőségesebbé váljon . . . Amilyen mértékben sikerült Csehszlovákiában és Magyarországon fokozatosan visszaszorítani és megverni a tőkéseket, úgy nőtt a két szomszédnép egymásrautaltságának és sorsközösségének tudata . . . 1949-ben, alig egy évvel a csehszlovák kommunisták döntő győzelme után, már létrejött a csehszlovák-magyar barátsági és kölcsönös segítési szerződés . . . Ma szorosan a Szovjetunió köré tömörülve, a csehszlovák és magyar dolgozó nép

váll-váll mellett, baráti kézfogással halad a jobb, szocialista jövő felé vezető uton . . . Soha nem fogjuk elfelejteni azokat a felbecsülhetetlen szolgálatokat, amelyeket Gottwald elvtárs olyan szívósan és következetesen tett a csehszlovák és a magyar testvérnép jóviszonyának megszilárdítására és elmélyítésére . . ."

3. Marx halálának 70. évfordulója

Március 14.-én volt 70. évfordulója Marx Károly halálának. Ez alkalommal a bolsevisták több nagyobb szabású ünnepséget rendeztek Budapesten és vidéken. A Magyar Tudományos Akadémia március 13.-án ünnepi ülést tartott. Az ülésen Molnár Erik "Marx a nemzetközi munkásmozgalom vezére" címmel, Mód Aladár akadémikus pedig "Marx és a magyar történelem" címmel tartott előadást.

Március 14.-én "Marx Károly élete" címmel kiállítás nyílt Budapesten. A megnyitó ünnepségen Molnár Erik mondott beszédet.

"Molnár Erik hangsúlyozta, hogy Marx zseniális elméletét Lenin és Sztálin fejlesztették tovább, új magaslatoakra emelték, a proletárforradalom győzelmének, a proletárdiktatura kivívásának és megszilárdításának a szocializmus és kommunizmus építésének legyőzhetetlen fegyverévé tették a marxizmust." (Szabad Nép, március 15.)

Ugyancsak március 14.-én a Közgazdaság tudományi Egyetemen névadó ünnepélyt rendeztek, melynek keretében a Közgazdaságtudományi Egyetem nevét "Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem"-re változtatták. Az ünnepségen Fogarasi Béla rektor mondott ünnepi beszédet.

Ugyanakkor, amikor a bolsevista sajtó természetesen szörűleg Marx dicsőítésével van tele, a szociáldemokratákat a Szabad Nép március 12-i száma "Marx magyarországi meghamisítóinak" nevezi:

" . . . Amikor pedig a magyar proletáriátus a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatására maga vette kezébe a hatalomért vívott fegyveres harc ügyét, — a szociáldemokrácia minden erejével a burzsóázia segítségére sietett. Kunfi 'felfüggesztette az osztályharcot,' Peyer belelővetett a kapitalistákat kisajátító salgótarjáni bányászokba. A Magyar Tanácsköztársaság fennállása idején pedig a nyugati imperialistákkal és a hazaáruló magyar burzsóáziával együtt szőtték az ellenforradalmi terveket, hogy a nép hatalma helyébe visszaállítsák a régi ur rendet . . . A Horthy rendszer negyedszázados uralma idején a magyar szociáldemokrácia már levetette a forradalmi álarcot és marxistának is csak helyel-közzel nevezte magát . . . A szociáldemokrata pártvezetés összenőtt a burzsóáziával, a burzsóázia ügynökségévé vált a munkásosztály soraiban . . . Már forradalmának sem vallották magukat az áruló szociáldemokrata főkolompok. Félték a forradalomtól, mint a tüztől. Forradalmi tevékenységgel — mondotta Mókus — ha lehet is pilla-

natnyi változást elérni, eredményt felmutatni, de azokat állandósítani, tartani nem lehet. Rövidesen kifejlődik az ilyen uralom ellen a harc és előbb utóbb elbukik' . . .

"Amikor Hitler megszállta Csehszlovákiát, akkor — éppugy, mint 1918-ban Kunfi—Peyer ajánlotta fel az uralkodó osztályoknak az osztályharc felfüggesztését a hitleri 'nagy európai elrendeződés' idejére. A második világháború idején az áruló szociáldemokrata vezetők minden erejükkel a fasisztaellenes nemzeti összefogás, a fegyveres nemzeti ellenállás kialakulását gátolták, ásták alá . . . Lenin és Sztálin — megvédvé a marxizmust az opportunista ferdítésektől és hamisításoktól — kiméletlenül leplezték és pellengére állították a szociáldemokráciát. Lenin kimutatta, hogy a szociáldemokrata vezérek 'a nemzetközi imperializmus ügynökei, akik a munkásmozgalmon belül tevékenykednek, burzsóá befolyást visznek oda, burzsóá eszméket, burzsóá hazugságot és burzsóá züllést' . . . Fáradhatatlanul leleplezte Sztálin elvtárs a szociáldemokráciát, mint a burzsóá háborús készülődés egyik fő szervezőjét, az imperialista háborús uszítás fő hangadóját is: 'A munkáosztályon belül a szociáldemokrácia a kapitalizmus főtámasza, az újabb háborúk és intervenciók előkészítésében' . . .

"A magyar kommunisták Lenin és Sztálin utmutásaira támaszkodva harcoltak a marxizmus magyarországi meghamisítói, a forradalmi munkásmozgalom magyarországi áruló ellen, legyőzték azokat és megteremtették a magyar munkáosztály egységes forradalmi, marxista-leninista pártját. A marxizmus-leninizmus a munkáosztály egységes pártjának egységes világnézetévé vált. Marx tanításainak meghamisítói Magyarországon eljátszották gyászos történelmi szerepüket. A forradalmi magyar munkáosztály éberén harcol, hogy az áruló szociáldemokraták szerepének, káros befolyásának maradványait mielőbb felszámolja . . .

"A jelenlegi szociáldemokratizmus a kapitalizmus eszmei támasza . . . Nem lehet a kapitalizmussal végezni, ha nem végzünk a szociáldemokratizmussal a munkásmozgalomban."

4. Bürokrácia . . .

A Pártban uralkodó bürokratizmusra mutat rá a Szabad Nép március 6-i cikke:

"A gödöllői járás több pártszervezetében az elmúlt napokban komoly fejtörést okozott a párttitkároknak egy terjedelmes kérdőív. Nem kevesebb mint 51 kérdésre vártak tőlük sürgős választ . . . A járási pártbizottság akarta ilymódon megismerni járása életét. A pártbizottságnak mindezt a helyszínen kellett volna megvizsgálnia, támaszkodva eddigi tapasztalataira, adataira, meghallgatva nemcsak a pártvezetőségeket és a párttagokat, hanem a pártönkivüliek véleményét is . . . Nos, a járási pártbizottság ki is küldött az alapszervezetekhez instruktorokat és aktivistákat. De ahelyett, hogy röviden néhány pontba összefoglalva magyarázta volna meg nekik, mit nézzenek meg — 'kidolgozott' 51 kérdést s ezt a kezükbe nyomta; 'szerezzétek meg rá a választ!' Persze az instruktorok egy része is inkább a dolog könnyebbik végét választotta és az 51 kérdést rögtön az alapszervezeti titkárok nyakába varrta . . . Az alapszervezeti titkárok jogosan feltehetnének egy 52-ik kérdést: 'Vajjon mit szólna a járási párt-

bizottság, ha tőle követelné meg a felsőbb pártszerv egy ilyen kérdőív kitöltését?' Erre már lehet felelni: bizonyára gondolna egyetmást a felettes pártbizottság munkamódszeréről . . . Ilyen 'kommunista bürokratizmus' kezd terjeszkedni a gödöllői járási pártbizottságban . . ."

5. DISZ

Március 6.-án a Dolgozó Ifjúság Szövetsége Központi Vezetősége felhívással fordult a magyar fiatalokhoz. A felhívás a szokásos szöveget tartalmazza: tervteljesítésre való felhívást, többletmunkát.

"A munkásifjak és DISZ-szervezetek lelkesedéssel fogadták Sztálinváros dolgozóinak és ifjúságának azt a felhívását, hogy országunk dolgozói tartsanak az április 4-i verseny keretében március 20- és április 4-e között felszabadulási hetet. A DISZ Központi Vezetősége felhív minden DISZ-szervezetet, DISZ-istát és ifjumunkást, hogy valamennyi üzembn, bányában és építkezésen kezdeményezzék és szervezzék a fiatalok csatlakozását a sztálinvárosiak felhívásához . . .

"Ifju bányászok és kohászok! Ozd, Diósgyőr, Tata-bánya és Komló ifjumunkásai! Népünk azt várja töletek, hogy élenjáró munkáttokkal, segítsétek elő az elmaradás megszüntetését, adjatok több szemet, több vasat és acélt a hazának. A felszabadulási hét az erőpróba, amikor munkásifjúságunk bebizonyítja; hűségesen követi nagy pártunk utmutatásait és a szocialista munkaverseny élvonalában eredményesen harcol azért, hogy ez évben a szocializmus rohamcsapatává váljék . . . DISZ-isták! Ifjumunkások! Értelmiségi fiatalok! Előre az első negyedévi terv teljesítéséért, felszabadulásunk 8. évfordulójának méltó megünnepléséért" (Szabad Nép, március 6.)

A DISZ Központi Vezetősége március 21.-én tartotta VIII. teljes ülését. Az értekezlet főtárgya szintén az ipari termelés emelése volt. Az ülés napirendjén szerepelt: 1.) A DISZ feladatai az ipari termelésben. Előadó: Kádas István. 2.) A DISZ felkészülése a III. Világifjúsági Kongresszusra és a IV. Világifjúsági és Diáktalálkozóra. Előadó: Gosztonyi János. 3.) Javaslat a DISZ Ellenőrző Bizottsága újjáválasztására. Előadó Hollós Ervin.

Az ülés főszónoka Kádas István volt. Előadásának lényegesebb tételei:

"Elmondta, hogy a DISZ első országos értekezletén azt a megtisztelő feladatot kapta a párttól, hogy ebben az évben nyerje el a szocializmus építésének ifju rohamcsapata címét. 1953 eddig eltelt időszakában a munkafronton elért eredmény azt mutatja, hogy az ifjúság megértette a feladatot és lelkesen indult harcba ennek megvalósításáért. Jelentős eredmény volt a Rákosi Mátyás művek ifjumunkásának, Zádori Bélának kezdeményezése, melynek során az üzem fiataljai pontosan meghatározták feladataikat a termelésért vívott harcban. Felhívásához azóta számos üzemi DISZ-szervezet csatlakozott. A DISZ fiatalok sok helyen tettek konkrét vállalatot a rohamcsapat cím elnyeréséért. Több helyen megjavult a DISZ megyei bizottságok munkája is. Kádas István azután részletesen fog-

lalkozott azokkal a hibákkal, amelyek a DISZ munkájában mutatkoznak és a legfontosabb iparágakban megoldandó feladatokkal. Utána javasolta a DISZ Központi Vezetőségnek, hogy szocialista munkaversenyben legjobban dolgozó DISZ-szervezeteket jutalmazza vándorzászlóval, melyet negyedévenként ítél oda. Elsőizben augusztus 2-án adják át a vándorzászlót a legjobb DISZ-szervezetnek. Azután felhívta a figyelmet, hogy az ifjumunkásoknak most a felszabadulási héten kell megmutatniuk, hogy követik a párt utmutatásait, elnyerik a 'szocializmus építésének ifju rohamcsapata' megtisztelő címet." (Kossuth Rádió, március 21.)

6. Szabadságharcos Szövetség

Magánjelentések szerint három honvédlaktanyában: Székesfehérváron, Nagykanizsán és Miskolcon folyik a Szabadságharcosok u. n. instruktorának kiképzése; szovjet partizánszakértők által irányított hathónapos tanfolyamokon. A kiképzett instruktorok a közelmúltban fejezték be a tanfolyamot és az elmúlt napokban kapták meg új beosztásukat a különböző SzHSz szervezeteknél.

Az alábbiakban ismertetjük az egyik tanfolyam kiképző anyagát:

1.) Lőfegyver ismeret: a honvédségnél rendszerített kézi lőfegyverek ismertetése, szétszerelése, tárolása. A nyugati hadseregeknél rendszerített lőfegyverek ismerete, használata, szétszerelése. Lőszerismeret, ezeknek tárolása. Lövészet minden testhelyzetből, álló és mozgó célpontra, autón, motorkerékpáron, kerékpáron közlekedőre, futó és gyalogos célpontra.

2.) Rohamkés gyakorlat: szurási gyakorlat rongybábura. Előadó: szovjet kiképző partizán tiszt.

3.) Kézigránát ismertetés: a honvédségnél rendszerített kézigránátok ismertetése, dobási gyakorlatok, időzítés.

4.) Robbanószer ismertetés: rögtönzött robbanószer készítése, rögtönzött gyújtóanyagok előállítása. Gyújtási módok, mechanikai, vegyi és elektromos gyújtás, rögtönzött és kész robbanószer alkalmazásának gyakorlása.

5.) Mechanikai rombolás: telefon, táviró-berendezések használaton kívül helyezése, utazarak létesítése, vasuti szerelvények kisiklítása, elektromos távvezeték rombolása.

6.) Egyenruha ismeret: a nyugati hadseregeknél rendszerített egyenruhák ismertetése, a rendfokozatokkal. Alakulatok fegyverzete, felismerése, létszámuk.

7.) Különleges feladatok ismerete: ellenséges haderő által elhelyezett iránymutató táblák meg-

semmitése és elcserélése, nyugtalanító hírek terjesztése és továbbítása, stb.

8.) Szaktárgyak: Gépkecsivezető, szerelő, rádió, repülőmodellező, vitorlázórepülő, ejtőernyős csoportok.

Az egyes tanfolyamok létszáma 120 fő, tehát évente 720 partizán-vezető-szakértőt termel ki a rendszer, akik "valamennyien harcos-békére készülnek."

MASODIK FEJEZET

ÁLLAM ÉS KÖZIGAZGATÁS

ÚJ VÁLASZTÓJOGI TÖRVÉNY

A kommunista országgyűlés 1953 március 18-án ülést tartott, melyen megszavazták az országgyűlési választások jogszabályainak módosítását. Ezentul választójoga lesz mindenkinek, aki a 18. életévét betöltötte a választási év első napjáig. (Eddig 20 év volt a korhatár.) Megszűnik az eddig érvényben volt országos lajstrom. Az 1945. évi törvény értelmében egy választókerület több megye területét foglalta magában. Ezentul minden megye és Budapest főváros külön-külön kerületet alkot. A megválasztásra kerülő képviselők számát ezentul nem a választók, hanem a lakosság száma után állapítják meg. A jövőben képviselőt jelölhetnek a tömegszervezetek, az üzemek, gépállomások, állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, a hivatalok, intézmények dolgozói, valamint a fegyveres testületeknél szolgálatot teljesítők gyűlései. A gyűlések által előterjesztett jelöltek közül a MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRENT megyei (budapesti) nagybizottsága válogatja ki, hogy kiket vesz fel a választókerület lajstromára.

Mindez a szovjetminta leutánzása, s miután a rezsím intézményesen biztosította, hogy akár a jelölésre jogosult alapszervek, akár a Népfrent megyei illetve budapesti szervei csak azt jelölhetik, akit előzetesen a kommunista párt jelöltetni akar, s mert csak egyetlen választási listára lehet szavazni, lényegében semmi nem változik. A rezsím ilyen látszatintézkedésekkel akarja elhitetni a külfölddel, hogy az országgyűlés tagjait demokratikus módon választják.

A NÉPFRENT-fikció ugyanezt a célt szolgálja. Annak minden szerepeltetett tagja száz százalékosan megbízható támasza a kommunista rezsímnek, még ha ideig-óráig kifelé azt is állítja, hogy nem

kommunista. Ma már Dobi, Erdei és Bognár is "elvtárs" jelzéssel szerepelnek a kommunista napisajtóban; már nem is álcázzák valódi énjüket.

ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁS

"A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1952. évi 21. számú törvényerejű rendeletével új minisztériumok létesültek. Ezek a minisztériumok a következők: felsőoktatási minisztérium, vegyipari minisztérium, a kohó és gépipari minisztérium kettéválasztásából alakult általános gépipari minisztérium és kohászati minisztérium. Minthogy az alkotmány 24. paragrafusa tartalmazza a minisztériumok felsorolását, szükségessé vált az alkotmány 24. paragrafusának az ujonnan alakított minisztériumokkal való kiegészítése." (Népszava, március 19.)

Az országgyűlés ezt vita nélkül megszavazta.

A KITÜNTETÉSEK ÚJ RENDSZERE

Az országgyűlés ugyanekkor egyhanguan megszavazta az egyes kitüntetések alapításáról szóló törvényjavaslatot, amely a kitüntetések előkelőségi sorrendjét is megállapítja. A polgári kitüntetések (rendjelek) a következők:

1. A Magyar Népköztársaság Érdemrendje. 2. A Munka Vörös Zászló Érdemrendje. 3. Munka Érdemrend. 4. "Szocialista Munkáért" Érdemérem. 5. Munka Érdemérem.

A katonai kitüntetések: 1. A Magyar Népköztársaság Érdemrendje. 2. Vörös Zászló Érdemrend. 3. Vörös Csillag Érdemrend. 4. "Kiváló Szolgálatért" Érdemérem. 5. Szolgálati Érdemérem.

A Népköztársaság Érdemrendjét és a Munka Vörös Zászló Érdemrendjét nemcsak egyes személyek, hanem vállalatok és egész intézmények is megkaphatják jó munkájuk elismeréseképpen. (Népszava, 1953 március 19.)

A FŐVÁROS 1953. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSE ÉS "HELYIIPARA"

A Budapesti Városi Tanács 1953 március 11-i ülésén tárgyalta a főváros 1953. évi költségvetését és a kormányzat fővárosi állami beruházásait, Pongrácz Kálmán VB elnök előadásában. A fővárosi költségvetés kiadási előirányzata 1153.3 millió forint, amelyből 605.6 millió jut a fővárosi kerületek gazdálkodási céljaira. "A Budapesti Városi Tanácshoz tartozó apparátus 369 vállalatot működtet, a vállalati dolgozók száma meghaladja a 110.000-et; a szolgáltatások, az áruforgalom illetve a teljesítmények értéke több mint 7 milliárd forint."

"A helyi ipar nagy lépésekkel fejlődik. A tanács egyik legfőbb feladatának tekinti a lakosság helyi szükségle-

teiről való gondoskodást. A helyiipari vállalatok termelési eredményeiket jelentős mértékben a nagyipari hulladékok feldolgozásával érik el. Tavaly 34 millió forint névértékű hulladék és selejttanyagot használtak fel, amiből sokszázféle tömegcikket állítottak elő. Nagy mértékben vonják be a helyiipar dolgozói soraiba a csökkent munkaképességűeket és a nőket."

"Tavaly már 356 kisipari szövetkezet működött és ezek 42,000 dolgozót foglalkoztattak. A szövetkezetek egyre több cikket készítenek maradványokból és ezzel textil-ruházati vonalon 200 millió forintot takarítottak meg népi gazdaságunknak. Idén 70,000 pár női és 100,000 pár gyermekcipőt készítenek kizárólag hulladékból. Ebben az évben 560,000 darab csecsemő ruhaneműt készítenek szövetkezeink. A szövetkezetek hibája, hogy még mindig nem megfelelő a minőségi munkájuk s hogy egy-egy munka elvégzése hosszú ideig tart." (Magyar Nemzet, márc. 12.)

A fővárosi tanács irányítása és felügyelete alatt működő élelmiszeriparral kapcsolatban megtudjuk a jelenléte, hogy "jelenleg 3 nagy kenyérgyár és 300 péküzem működik a fővárosban. Ezek erre az évre 2,063.598 Mm kenyér, 273.4 millió darab péksütemény, 27.876 q száraztészta termelését irányozták elő és a tavalyi tízféle péksüteménnyel szemben 23-féle péksüteményt fognak gyártani."

"Élelmészeti cikkekből idén 17 százalékkal többet hozunk forgalomba, mint tavaly. Az élelmiszerforgalom emelkedése mellett a ruházati cikkeknel 5.5, a vegyipari cikkeknel 5.3 százalékkal emelik a forgalomba hozott áruk mennyiségét." A vendéglátóipar 12.4 százalékkal igyekszik meghaladni a tavalyi év forgalmát.

"Az építőipari vállalatok is jelentősen fokozzák tevékenységüket s erre az évre 12.5 százalékos fejlődést irányoztak elő. A háború előtt 128.000 volt a gázfogyasztók száma, ez év végére a létszám eléri a 190.000-et. 1953-ra további 4 millió köbméterrel több gáz termelését irányozták elő. 12.000 új gázfogyasztót akarnak bekapcsolni s 44 Km-rel bővítik a csőhálózatot. 5 millió forintot költenek a gáz minőségét javító beruházásokra.

A vízszolgáltatás fejlesztésére idén 21.7 millió forintot fordítanak, 43 Km-rel növelik a vízesőhálózatot." (Magyar Nemzet, március 12.)

ÁLLAMI ÉS TANÁCSI BERUHÁZÁSOK A FŐVÁROSBAN

A NÉPSZAVA március 18-i számában vastagbetűs cikk méltatja azokat az állami és tanácsi beruházásokat, melyeket Pongrácz Kálmán a fővárosi tanács március 11-i ülésén ismertetett.

"A Budapesti Városi Tanács múlt héten tartott rendkívüli ülésén tárgyalta meg a főváros első egységes tervét, amely nemcsak a városi tanács és a kerületi tanácsok 1953. évi költségvetési kiadásait és beruházásait foglalja magában, hanem azokat a beruházásokat is, amelyeket a különböző kormányzati tárcák hajtanak végre Budapesti területén. Ez a terv szemléltetően mutatja, hogy hazánk fővárosa milyen hatalmasan fejlődik ebben az évben. A főváros 1953. évi egységes tervének kiadási előirányzata összesen 3 milliárd 583 millió 733.0000 forintot tesz ki.

A költségvetésben legnagyobb összeggel, 961 millió 589.000 forinttal az ipari beruházások szerepelnek. Ennek az összegnek tulnyomó része kormányzati tárcaberuházás, amely fővárosunk gazdasági életét fejleszti. A többi között 25 millió forintot fordítanak a Soroksári Vasöntőde, 29.6 millió forintot a Gheorghiu-Dej Hajógyár, 37.6 millió forintot a Csepel Autógyár fejlesztésére, 21.1 millió forintot az Egyesült Izzó, az izzólámpa- és rádiócsőgyártás fejlesztésére. 93 millió forintot rugnak a könnyűipari minisztérium beruházásai. A többi között számos budapesti textilgyár üzemét fejlesztik ebben az évben.

A tanácsi beruházások között összecszerülésben kiemelkedő a kommunális és közlekedési beruházások 72,- 139.000 forintot kitevő összege. Ezek a kiadások főképpen a gáz- és víztermelés fokozását, a fürdők és strandok fejlesztését, a parkosított területek növelését, a közlekedés megjavítását szolgálják. A főváros az 1953. év folyamán hetven villamospótkocsit, hetven trolibuszt és 34 Ikarus-autóbuszt szerez be. E kiadásokhoz hozzá kell még számítani azt a több mint hétszázmillió forintos beruházást, amelyet a közlekedési tárca valósít meg a főváros területén. A Földalatti Gyorsvasút építkezésére 1953-ban 557 millió forintot fordít kormányzatunk.

A fővárosi költségvetésben hatalmas összeggel, 459.2 millió forinttal szerepelnek a szociális és egészségügyi kiadások és beruházások. Ebből anya- és csecsemővédelmi szolgáltatásokra 29 millió, bölcsődékre 18 millió forintot fordítanak. Egyedül a fővárosi tanács bölcsődéiben a férőhelyek száma ebben az évben 620-szal emelkedik. A János-kórházban és a Bajcsy-Zsilinszky-kórházban gyermekosztályok létesülnek 160 ágygal, a Bakáts-téren pedig koraszülött-otthont állítanak fel. Huszonhét új körzeti orvosi rendelő felállításával, új körzeti orvosok, gyermekorvosok és védőnők munkábaállításával, a László-kórház korszerűsítésével, tbc.-kutató intézet létesítésével és egyéb beruházásokkal javítja meg a költségvetés a főváros lakosságának egészségügyi ellátását.

Ugyancsak jelentős összeget, 331.8 millió forintot fordít a költségvetés az oktatás és a népművelés kiadásaira. Az iskolák fenntartási költségein kívül több általános iskola, középiskola, építése és bővítése, könyvtárak, zeneiskolák, kulturházak, színházak fejlesztése szerepel az 1953. évi tervben. A népművelési minisztérium 77 millió forintot fordít budapesti beruházásokra.

A főváros fokozottabb ellátásának biztosítására a költségvetésben több mint hatvanmillió forint áll rendelkezésre. Ebből az összegből főképpen az élelmiszerek előállításával foglalkozó üzemeket bővítik, gépeik kapacitását növelik. 1953-ban több mint negyvenmillió forintot fordít a főváros lakásépítési, tatarozási beruházásokra, míg az egyes tárcák 23 millió forintot irányoztak elő budapesti lakásépítkezésekre."

A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONT ORSZÁGOS TANÁCSÁNAK ÜLÉSE

"A Magyar Függetlenségi Népfrent Országos Tanácsa szombaton, 1953. március 28.-án a parlamentben ülést tartott. Az ülésen Rákosi Mátyás elvtárs, a Népfrent elnöke tartott beszámolót, melynek során ismertette azt a fejlődést, melyet hazánk a Függetlenségi Népfrent megalakulása óta elért. A beszámoló után az Országos Tanács kiegészítette tisztikarát."

ORSZÁGGYÜLÉSI VÁLASZTÁS MÁJUS 17.-ÉN

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozata

"Az Alkotmány 11. §-a értelmében az 1949-ben megválasztott országgyűlés megbízatása 4 év elteltével, 1953. május hó 15. napjával lejár. Az Alkotmány 18. §-a értelmében az országgyűlés megbízatásának lejártát után három hónapon belül új országgyűlést kell választani."

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Minisztertanács javaslatára az országgyűlési választásokat 1953. május hó 17. napjára tűzte ki." (Népszava, március 28.)

HOL VALTHATÓ MUNKAKÖNYV?

"A Budapesti Városi Tanács végrehajtó bizottsága értesíti Budapest lakosságát, hogy a munkakönyv kiállító hatóságok működési helye 1953. március 23.-tól megváltozik. Ettől az időponttól az eddigiektől eltérően Budapest kerületeinek lakói nem a kerületi tanácsoknál, hanem az alábbi helyeken igényelhetnek munkakönyvet:

Az I., II., III., V., XI., XII. és a XXII. kerület lakói az 1-es számú munkakönyv kiállító kirendeltségen, II., Fő-utca 63.

A IV., VI., VII., XIII., XIV. és XV. kerület lakói a 2-es számú munkakönyv kiállító kirendeltségen, XIII., Szekszárdi-utca 17.)

A VIII., IX., X., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. kerület lakói a 3-as számú munkakönyv kiállító kirendeltségen, IX., Üllői-ut 15.

A kirendeltségeken minden nap, szombat kivételével, 8 órától 12:30-ig lehet munkakönyvet igényelni, szombaton pedig 8-tól 11 óráig." (Esti Budapest, március 28.)

A TANÁCSOK SZEREPE A HELYI IPARI TERMELESBEN ÉS ELOSZTÁSBAN

Szabó János, a helyi ipar minisztere a Magyar Távirati Iroda útján nyilatkozott, hogy "a helyiszükségletek kielégítésére a megyei és budapesti városi tanácsok határozzák meg az előállítandó iparcikkeket és az értékesítés rendjét. Fokozott szerepet kapnak a tanácsok kereskedelmi osztályai. A helyi tanácsok osztják szét a helyi kereskedelemnek az árut."

HARMADIK FEJEZET

RENDELETEK

1.) Totális intézkedés az ifjuság átvételére

Az országgyűlés március 18.-i ülésén "Sárfi Rózsi elvtárs, előadó ismertette a kisedővásról szóló törvényjavaslatot." Többek között az alábbiakat mondotta:

"... 1953 végére nyolcvanezerrel 119.000-re kell emelni az óvodai férőhelyek számát... Az előterjesztett törvényjavaslat kimondja, hogy elsősorban a legfejlettebb típusú napköziotthonos óvodák számát kell bővíteni, mert ez biztosítja a gyermekek egésznapos gondozását, nevelését. Óvodahálózatunk nagyarányú fejlesztése sem teszi azonban lehetővé minden dolgozó szülő gyermekének el-

helyezését. Ezért kora tavasztól késő őszig a nagy mezőgazdasági munkák idejére a falvakban nyári napközi otthonok felállításáról gondoskodik kormányzatunk. Ezekben az intézményekben 61.000 gyermeket kívánunk elhelyezni 1953-ban . . . Elmondhatjuk, hogy minél több anya azzal a biztonsággal kapcsolódhatik be a termelőmunkába, hogy gyermeke jó kezekben van.

Ezután az óvónőképzés terén közoktatásunkra hárul feladatokról beszélt. Az elmúlt rendszer négy óvónőképzőjével szemben népi demokráciánk 22 hároméves óvónőképző, hat egyéves és 19 délutáni tanfolyamon tanulnak a jövő óvónői . . . Óvónőink megtisztelő feladata, hogy az eddiginél eredményesebben érvényesítsék a szovjet nevelési tapasztalatokat, azokat a módszereket, amelyekkel a Szovjetunióban a világ legnagyobb ifjúságát és dolgozóit nevelik." (A kiemelés nem tőlünk van. Népszava, március 19.)

EGY PÉLDA AZ IFJUSÁG ATNEVELÉSÉRE ES ATVÉTELÉRE

A rendelettel szinte egyidőben jelent meg az alábbi kép, az Esti Ujság március 23-i számában, amely az orosz ruhába öltöztetett magyar gyerekeken keresztül már is bemutatja, hogy milyen mértékben érvényesítik a "szovjet nevelési tapasztalatokat."

EGY ÚJ ÓVODA MEGNYITÓJÁN

A megszavazott törvényjavaslatnak nemcsak szociális, hanem politikai jelentősége is van. És pedig a fenti intézkedéssel a magyar ifjúságnak kommunistává nevelése területén, egy új, szomorú korszak kezdődik.

Ez a folyamat lényegében közvetlenül a második világháború után indult meg, az uttörő mozgalom megindításával, ahová 6—12 éves gyerekeket, lányokat és fiukat különböző kedvezmények juttatásával csalogattak be és igyekeztek őket jó kommunistának nevelni. Ez azonban csak kísérlet volt, amely lassan fejlődött és jelentős eredményt évekig nem tudott felmutatni. A parasztfifjúság például szinte mozdulatlan volt. A következő jelentős lépés az ifjúság megszerzésére az iskolák államosítása volt (1948 június), de kellő kommunista tanerő hiányában gyors eredményt ez sem hozott.

A 136/1952. számú minisztertanácsi rendelettel (1952. február) a rendszer erőteljesebb lépésre határozta el magát. A fenti intézkedés ugyanis lehetőséget adott nekik, hogy abban az esetben, ha a szülők a gyermeket, nem a kommunisták által megkivánt módon nevelik, vagyis nem tudnak "a gyerekekről megfelelően gondoskodni," úgy a gyereket állami gondozásba vehetik.

Mindezek ellenére Farkas Mihály, 1952. június 28-án tartott beszédében, miközben sulyosan elmarasztalja a DISZ-t, beismeri, hogy a 20 éven felüli ifjúságnál, vagyis azoknál, akik 1945-ben 12—13 évesek voltak, a csatát elvesztették, de még a 20 éven aluliaknál is sok a baj, mert megrontotta őket a "klerikális reakció."

Többek között ezért vált szükségessé az ifjúságnak már 4 éves korától való totális kézbevétele, kommunista szellemben való nevelése. A munkától és nélkülözéstől elfáradt, az állandó félelemtől idegeiben megromlott szülőktől, sajnos, nem lesz nehéz zsákmány "a gyermekek egész napos gondozása" által kommunista szellemben való elnevelése. Az 1953 tehát jelentős és tragikus évszám, mert szorosan véve innen lehet számítani annak az ifjúságnak a felnövését, amelynek jelentős része már a rendszer erőssége, a szülők elvesztett jövője és ma sőt holnap is a Nyugat ellensége lesz. Nyugat a majdani felszabadítás után keserűen fogja tapasztalni, hogy a hosszúra nyúlt rabság alatt egy olyan ifjúság nőtt fel, amelynek egy jelentős része elszánt kommunistává vált és végtelen türelemmel és megértelemmel lehet majd csak, egy részét a demokráciának vissza nyerni.

2.) Husvét hétfő sem ünnep már

"Számos üzem dolgozóinak kérelmére a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa husvét hétfőjét, amely eddig nem fizetett munkaszüneti nap volt, rendes munkanappá nyilvánította." (Népszava, március 17.)

3.) Rövid áttekintés a polgári és büntető bíróságok szervezetéről.

Miután 1953 január 1.-étől a polgári bíróságoknál is alkalmaznak népi ülnököket, továbbá, mert a régi kir. Tábla, mint felsőfoku bíróság megszűnt, röviden közöljük a bíróságok felépítését, valamint az ügyforgalom megközelítő adatait, a bíróságok és ügyészségek létszámát, valamint a körülbelüli ügyvédi létszámot.

A.) Polgári Bíróságok

Elsőfoku bíróság a járásbíróság és a megyei bíróság. (1952. III. t. c. 10. szak.) Másodfoku bíróság a járásbíróságokhoz tartozó perekben a megyei bíróság, a megyei bírósághoz tartozó perekben a Legfelsőbb Bíróság. (10. szak. 2. bek.)

A bíróság összetétele

Az elsőfoku bíróságok egy szakbíróból, mint elnökből és két népi ülnökből mint tanácstagból álló háromtagú tanácsban jár el. (11. szak.)

A megyei bíróság, mint másodfoku bíróság egy szakbíróból, mint elnökből továbbá egy szakbíróból és népi ülnökből álló háromtagú tanácsban jár el. (11. szak. 2. bek.)

A Legfelsőbb Bíróság öttagú tanácsban bíraskodik, melynek elnöke egy szakbíró, tagjai: két szakbíró és két népi ülnök.

Népiülnökök választása

A polgári bíróságokban 1953. január 1.-étől alkalmaznak népi ülnököket, akiket részint a járási tanács, (járásbíróságok részére), illetve a megyei tanács (megyei bíróságok részére) választja. Budapesten, mind a járásbíróság, mint a megyei bíróság népi ülnökeit a városi tanács választja. A Legfelsőbb Bíróság népi ülnökeit a Népköztársaság Elnöki Tanácsa nevezi ki.

B.) Büntető Bíróságok

Elsőfoku bíróságok a járásbíróság és a megyei bíróság. (1951. III. t. c. 1. sz.) Másodfoku bíróság a járásbírósághoz tartozó ügyekben a megyei bíróság, megyei bírósághoz tartozó ügyekben pedig a Legfelsőbb Bíróság. (10. sz. 2. b.)

A járásbíróság egy szakbíróból, mint elnökből és

két népi ülnökből, mint tanácstagból álló háromtagú tanácsban jár el. A megyei bíróság, mint elsőfoku bíróság öttagú tanácsban jár el, amely egy szakbíróból, mint elnökből, továbbá egy szakbíróból és három népi ülnökből, mint tanácstagból áll. (11. szak. 2. bek.)

A másodfoku bíróság öttagú tanácsban bíraskodik, melynek elnöke egy szakbíró, tagjai: két szakbíró és két népi ülnök. (11. szak. 2. bek.)

Népi ülnökök

A büntető bíróságok területén az 1949. XI. t. c. vezette be a népi ülnökök részvételét. A törvény 1949. november 1.-én lépett életbe, de az ülnökök megszervezésére csak később és fokozatosan került sor. A törvényt először a budapesti törvényszék és a pestvidéki törvényszék területén, majd a 4. 312/-1949. M. T. sz. rendelettel, február elsején a debreceni és pécsi megyei bíróság, március 1.-én a győri megyei bíróság, míg április 1.-én a szegedi megyei bíróság területén vezették be. Az ülnökök választása hasonlóan történik, mint a polgári bíróságoknál.

C.) Bíróságok száma ma:

Polgári és büntető összesen:

Járásbíróság kb.	150
Megyei bíróság kb.	26
Legfelsőbb Bíróság	1

D.) Ügyek száma

Polgári bíróságnál:

Elsőfoku bírósághoz érkezett 1946-ban 27.000 (1937-ben: 230.595).

Törvényszékhez, mint elsőfoku bírósághoz 1946-ban 12.000 (1937-ben: 27.586).

Büntető bíróságnál:

Elsőfoku bírósághoz érkezett 1946-ban 42.316 (1937-ben 4.695).

Ügyészséghez:

1946-ban 307.623, (1937-ben 125.538).

Nyomozáshoz érkezett:

1946-ban 335.038, (1937-ben 123.192).

E.) Személyzet száma

Polgári és büntető bíróságoknál birói és segéd-személyzet száma 1946-ban 5.600, (1937-ben 3.941).

Ügyészségnél:

Az ügyészek és a segéd-személyzet száma 1946-ban 15.000, (1937-ben 13.201).

Népi ülnökök száma:

Polgári és büntető bíróságoknál 1952-ben összesen 11.000, (1937-ben: nem volt).

F.) Ügyvédek száma

Az egész országban ma kb. 3000, (háboru előtt 6000-en felül), Budapesten kb. 1500, (háboru előtt 3000-en felül).

Az 1946-os, valamint az 1937-es adatokat hivatalos kimutatásból, míg a népi ülnökök számát Décsi Gyula v. "igazságügyminiszter" 1952. decemberi beszédéből vettük, míg az ügyvédek jelenlegi számát magánjelentések alapján állítottuk össze.

1946-os adatok időközben bizonyos változáson mentek keresztül. A polgári ügyek még jobban csökkentek, míg a büntető ügyek nagyobb része átcsuszott közigazgatási (deportálás, internálás stb.) vonalra. A polgári ügyek a házassági bontópereket kivéve, kihalóban vannak. Kereskedelmi, váltó perek szinte ismeretlenek, csőd, kényszer-egyezség pedig már 1946-ban is csak 1 (egy) volt.

A népi ülnökök előzőnlésével már egyizben foglalkoztunk, így most nem fűzünk hozzá kommentárt. Az ügyvédi létszám erős leapadása szintén mutatja a rendőr-államot. Védelemre már nincs szükség, csak vádlókra.

NEGYEDIK FEJEZET**ITÉLETEK****1.) Ismét halálra ítélték egy gazdát**

"Az egri megyei bíróság, mint rögtönítelő bíróság ítélkezett Hajdu Károly tiszánánai kulák fegyverrejtegetése ügyében. Hajdu Károly 38 éves, tiszánánai kulák, aki a felszabadulás előtt leventeoktató volt és akit népellenes magatartása miatt a felszabadulás után a közigazgatási hatóságok hosszabb ideig internáltak, lakásán nagymennyiségű fegyvert és lőszert rejtgetett.

A házkutatás során a nyomozószervek Hajdu Károly házának padlásán a kéményben elfalazva, a gazdasági épületben és udvarnak különböző helyein elrejtve, a többi között 1 Mauser hadipuskát, 1 szovjet géppisztolyt, 1 szovjet géppuskát, 5 Vécsei kézigránátot, 16 nyeles kézigránátot, nagymennyiségű lőport, töltényt és fegyveralkatrészt találtak.

Hajdu Károly a tárgyalás során bevallotta: a fegyvereket azért rejtgette, hogy háboru esetén fegyverrel láthassa el a népi demokratikus rendszer ellenségeit.

A megyei bíróság Hajdu Károlyt halálra és teljes vagyonelkobzásra ítélte.

Az ítéletet végrehajtották. (MTI)", Népszava, március 19.)

2.) Tizenöt évi börtön "hanyagságért"

"Fehér Miklós 32 éves állatorvost sorozatos gáztetieirt vonta felelősségre szombaton a budapesti megyei bíróság. Fehér Miklós, aki — amint a vádiratból kiderült — már az egyetemen szélsőjobbaldali magatartást tanúsított, 1944 novemberében önként belépett a Hunyadi páncélgránátos hadosztályba.

Fehér a múlt év novemberében szőkepusztai állami gazdaságba került, ahol céltudatos, szándékos gonoszítotték egész sorozatával súlyos veszteséget idézett elő a gazdaság állatállományában. Árvai József állattenyésztési brigádvezető január 8-án figyelmeztette az állatorvost, hogy az egyik tehénen száj- és körömfájás tünetei mutatkoznak. Fehér azonban kijelentette, hogy az állatnak más baja van. A dolgozók sürgetésére kihívták a főállatorvost, aki ekkor már 11 tehénnél állapította meg a fertőző betegséget. Fehér a kényszervágásoknál nem gondoskodott a vágási helyek fertőtlenítéséről, sem a levágott állatok elföldeléséről. Romboló tevékenységével több mint hetvenezer forint kárt okozott az állami gazdaságnak.

A bíróság Fehér Miklós vádlottat háborus bűncselekmények, a tervgazdálkodás érdekeit súlyosan veszélyeztető, sorozatosan elkövetett büntettek miatt 15 évi börtönre, teljes vagyonelkobzásra ítélte, emellett a közügyektől tíz évre, állatorvosi foglalkozásától pedig véglegesen eltiltotta." (Népszava, március 15.)

3.) Örizetbevettek egy orvost

"Az egészségügyi minisztérium vizsgálatának eredményeként örizetbe vették Zádor Imre orvost. Zádor Imre, a kutvölgyi uti állami kórház orvosa, egyik betegét evipános injekció segítségével elaltatta és egy elmeegógyintézet zárt osztályára vitette azért, mert a beteg az orvosi titoktartás megsértése miatt Zádort felelősségre vonta.

Az esettel kapcsolatban megállapítást nyert dr. Babics Antal és dr. Lenhof Antal, a kórház igazgatóinak súlyos felelőssége is, akiket az egészségügyi minisztérium azonnali hatállyal felfüggesztett." (Népszava, március 20.)

4.) "Hamis tervjelentéseket, adó vállalati vezetők felett ítélkezett a budapesti központi járásbíró"

"Stiaszny Dénes, az Elektronikus Mérőkészülékek Gyárának igazgatója hosszabb időn keresztül a befejezett termékek készültségi fokát meghamisítva jelentette havi jelentéseiben. A tervcsalással készült jelentések elküldése ellen az üzem több dolgozója tiltakozott. Stiaszny Dénes igazgató kényszerítette őket a valótlán jelentések továbbítására, amelyek révén több ezer forint illetéktelen prémiumot vett fel. A budapesti központi járásbíró Stiaszny Dénest kétévi börtönre és 12,000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A budapesti államügyészség vádat emelt a Budapesti Fehérneműgyár gyártásvezető fődiszpécserére, Horváth László ellen, aki 1952 III. negyedében annak érdekében, hogy a tervleamaradást és a bérallatlépést leplezze, tervcsaláshoz folyamodott. A gyár a munkaigényesebb ing- és nadrágyártásnál súlyosan lemaradt. Ekkor Horváth László olyan kismunkaigényű készítmény gyártására adott utasítást, amelyből a gyár túlteljesítette termelési tervét és szállítási kötelezettségét. Az 1952 szept-

temberi tervteljesítési jelentésben ezt a körülményt eltitkolva, a terv teljesítését jelentette és szabálytalanul több ezer forint prémiumot fizettetett ki. Horváth Lászlót a bíróság egyévi börtönre és 2000 forint pénzbüntetésre ítélte.

Ugyancsak felelősségre vonta a bíróság a gyár igazgatóját — Sólyom Pálnét, — aki tudott Horváth László visszaéléseiről és azokhoz hozzájárult. Sólyom Pálnét a bíróság nyolchónapi börtönre és 1000 forint pénzbüntetésre ítélte.

*

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Ellenőrző Bizottsága Stiaszny Dénest és Sólyom Pálnét — akik a Magyar Dolgozók Pártja tagjai voltak — a pártból kiárta." (Népszava, március 21.)

5.) Ötévi börtön szolgálati hely fűtéséért

Egy nemrég menekült közölte az alábbi ugyancsak meglepő és kegyetlen ítéletet:

"B. SOOS Ferenc vasuti fékezőt és KRISTOF József vonatkisérőt népvagyon eltulajdonítása és demokrácia ellenes magatartás miatt 5—5 évi börtönbüntetéssel sújtotta a közelmúltban a DEBRECEN-i megyei bíróság.

A két vasutas 1952 december folyamán két kanna szénét és körülbelül 10 kiló fát vitt el a debreceni vasuti nagyállomás szénteréről, azzal a szándékkal, hogy befűtsön a vasutasok pihenő szobájában, a vasutas laktanyában.

A széntár közelében feltartóztatta az egyik rendőr és felszólította őket, igazolják, milyen utasításra visznek szénét a szénterről. Minthogy a két vasutas semmiféle utasításra nem hivatkozhatott, felszólította őket, hogy azonnal vigyék vissza a tüzelőanyagot. A szóváltás hevében a vasutasok hevesen kifakadtak a kommunista rendszer ellen és mérgükben kiöntötték a tüzelőanyagot a rendőr lába elé.

A bíróság súlyosbító körülménynek vette, hogy a két vasutas, — saját bevallása szerint, — több ízben vitt szénét a vasutas laktanya pihenő szobájának fűtésére.

Vasutas körökben elkeseredéssel tárgyalják a debreceni megyei bíróság rendkívül szigorú ítéletét. Köztudomású, hogy a vasutas laktanya háló és pihenő termei részére csupán annyi fűtőanyagot utalnak ki, hogy azokat naponta legfeljebb egy-két órára tudják fűteni. A mosdókban és zuhanyozókban november óta szünetel a melegvízszolgáltatás. A 36 és 48 órás szolgálat után lelépő vasutasok nem jutnak egy korsó meleg vízhez, hogy megmosakodjanak, nem beszélve arról, hogy a hideg pihenőtermekben képtelenek felmelegedni. A laktanya pihenőszobáiban csak akkor van meleg és akkor tudnak vizet melegíteni, hogyha a vasutasok "szereznek" valahonnan fűtőanyagot.

Ezzel szemben a vasuti állomás rendőrszobájában izzóra fűtik a kályhát és olyan meleg van, hogy naponta többször ki kell nyitni az ablakot. Hasonlóképpen túl van fűtve az orosz utasok részére fenntartott várótermek, mosdók és zuhanyozók is, itt azonfelül villamos és gáz hőtárolók szolgáltatják a nap bármely szakában a forróvizet."

Alig mulik el hónap, hogy egy gazdát ne végeznének ki. Oka természetesen sohasem az, amit a kommunista sajtó közölt, hanem kizárólag politikai és pedig-hogy a falu egy-egy bátrabb, szókimondóbb, vagy a passzív ellenállás meg nem nevezett vezetőjét elnémitsák, hogy a kivégzéssel okozott megfélemlítés egyben egyideig megrettentse a falut. Már az a kivégzés is sok, amit a kommunista sajtó közöl, hát még hány ember, gazda tünhet el, és halhat meg, amiről senki sem tud semmit . . .

A szőkepusztai állami gazdasági állatorvosa, alig kétséges, hogy bűnbak. Miután az állami gazdaságokat, kevés kivétellel, csapnivalóan rosszul vezetik, nem egyet a csőd szélére juttatnak, a kártevés fejet kíván. Ez pedig kommunista nem lehet, így hát mindig az van soron, aki nem megbízható a rendszernek. Ez a jelen esetben Fehér Miklós állatorvos volt.

Stiaszny Dénes és társai ügye egy általános tünetre mutat rá: a hamis jelentésekre, amelyekkel mindgyakrabban találkozunk és nemcsak azt mutatják, hogy több üzem és vállalat csak papíron teljesíti a tervét, hanem hogy mennyit érnek a kommunista adatok.

B. Soos Ferenc vasuti fékező és Kristóf József vonatkisérő 5—5 évi börtönbüntetése nem kíván kommentárt. Pontosan megmutatja, hogy a kommunisták miként értelmezik a "legfőbb érték az ember" szövegeket.

ÖTÖDIK FEJEZET

EGYHÁZ ÉS ÁLLAM

Sajnos a folyóiratok és a hetilapok, ahová a "Kereszt" is tartozik, mind ritkábban érnek el hozzánk. A kommunisták mindinkább arra törekcszenek, hogy valóban olyan vasfüggöny vegye őket körül, ahonnan sem ember, sem hír, vagyis az élet semmi jele se érkezik ki. Így hát ebben a hónapban szemlévényekre vagyunk utalva, de még ezek is lehetőséget adnak az Egyház és Állam viszonyának megítéléséhez.

1.) Horváth Richard és a New York-i magyar kommunisták

Ha a "Kereszt" lassan már nem is jut el hozzánk, de testvérlapjaihoz azért megérkezik és így azokon keresztül még tudunk belőle egy kis izelítőt adni. Ugyanis a New York-i magyar kommunista lap, az "Amerikai Magyar Szó" március 20-i számában teljes terjedelemben

ben lehozza Horváth Richardnak a "Kereszt" február 25-i számában megjelent cikkét. Horváth Richard, miközben a békéről elmélkedik, többek között az alábbiakat írja:

"... Ne engedjük magunkat félrevezetni jelszavaktól. A Wall streeti imperialisták, a gyárosok, a bankárok, a tábornokok klikkje érzi, hogy nagy itt a tét. Zsebükre megy ez a tét. Hatalmukra megy ez a tét. S tudják ők, hogyha azt hirdetnék népük, háborus hisztériával megfertőzött és félrevezetett rétegei felé, hogy: Menjetek Koreába a mi hasznunkért, a mi zsebünkért, a mi bőségesebb dollármilliárdjainkért: — lennének-e tömegek olyan ostobák, hogy mind ezekért vágóhídra menjenek?

Ezért kell a félrevezetés, a szembekötés, ezért kell az embereknek egyik legszebb és legföltettebb dolgukra való hivatkozás, ezért kell a vallásos gondolatnak és érzésnek isténtelenül lelkiismeretlen és tudatos összezagyválása a maguk hatalompolitikai érdekeivel.

Hitelét veszti ez a kereszténység, nemcsak a háborúval megpróbált népek lelkében, amelyik ilyen 'keresztvitőzés' jelszavak mellé áll. Nemhiába mondják visszajött misszionáriusok, hogy évtizedekre elveszítette a hitelt a keresztény gondolat ott, ahol ennek a gondolatnak úgynevezett 'képviselői' hidegvérrel gyilkolják és pusztítják az embert."

2.) Ami a kommunistáknak fáj . . .

A "Ludas Matyi" március 5-i száma közli az alábbi képet:

Azt hiszi, hogy így sikerül?

Egyes papok „ministránsköröket” alakítanak, hogy így csalogassák magukhoz a gyerekeket.

— No, fiacskám, megyünk a ministránskörbe, hozd utánam a kegy-szereket!

3.) A Vatikán ezt jelenti a kommunistáknak:

A Vatikán én vagyok!

(Ludas Matyi, március 12.)

4.) Ugyanazt jelenti a Jugoszláviában alakult magyar menekültek szervezetének is

Egy magánértesülés ugyanis az alábbiakban számol be a Jugoszláviába menekült magyarokat összefogó szervezet egyik legutóbbi üléséről:

"1953 január 10-én tartotta második ülését a menekült magyarokat egybefogó szervezet. Körülbelül 60 ember jött össze Jugoszlávia különböző részeiről. A szónokok két irányban támadtak: egyrészt a magyarországi kommunistákat, másrészt rendkívül hevesen fakadtak ki a Vatikán ellen."

A közlemény az alábbiak szerint fejeződik be:

"A magyar menekültek között nemcsak kommunista, de sok nemzeti érzésű magyar is van. Ezek erősen kiábrándultak attól, amit Jugoszláviában tapasztaltak, mert ugyanazt a diktatúrát találták ott, amit maguk mögött hagytak. Minden igyekezetük, hogy Nyugat felé tovább mehessenek."

Horváth Richard és a New York-i magyar kommunisták barátságához nem szükséges kommentárt fűznünk. Pontosan így képzeltük el Horváth Richard politikai karrierjét.

A "Ludas Matyi" élcélődése nem érdektelen számunkra. Az első képnek nem kis jelentősége van. Alátámasztja a kommunista vezetők panaszkodását, hogy az ifjúság egy jelentős részét nem tudják

magukhoz vonzani és azok még mindig az Egyház keretében keresik szórakozásukat is.

A Vatikánról közölt kép mutatja azt az alacsony nivót, ahogy ezt a problémát a kommunisták kezelik. Ehhez csatlakoznak, sajnos, a magánértesülés szerint azoknak a kommunistáknak egy része is, akik Jugoszláviába menekültek. Ez is mutatja, hogy lényegben nincs különbség a kettő között. A magánértesülés befejező részéhez nem szükséges kommentárt fűznünk, miután köztudomású tényről van szó.

REFORMÁTUS EGYHÁZ

"Megnyílt az evangélikus egyház törvényalkotó zsinatának negyedik ülésszaka. Az ünnepélyes istentiszteletet Dezséry László püspök tartotta, majd Mihályfi Ernő egyetemes felügyelő üdvözölte a megjelenteket, az Állami Egyházügyi Hivatal osztályvezetőit, a szlovák evangélikus egyház küldöttségét, a református egyház képviselőit, valamint a többi protestáns egyház megjelent vezetőit. Mihályfi ezután beszédet mondott az evangélikus egyház egyetemes feladatiról, majd Vető Lajos püspök, a zsinat lelkészi elnöke méltatta a zsinat elé kerülő törvényjavaslatokat.

A szlovák evangélikusok küldöttsége országszerte istentiszteleteket tartott. Vezetője Jan Chabada egyetemes püspök volt, tagjai: Katina, a nyugati egyházkerület püspöke, Michalko professzor, a pozsonyi szlovák evangélikus hittudományi kar dékánja és Hlavács lelkész, a modori egyetemes püspöki hivatal sajtóosztályának vezetője. A szlovák evangélikus egyháznak több mint négyszázezer tagja van." (Az Ut, március 8—10.)

HATODIK FEJEZET

KÜLPOLITIKA

1.) A VILÁGTÖRTÉNELEM KÉT KORSZAKA

A sajtó megemlékezések szerint a világtörténelemnek két korszaka van: a Sztálin előtti és a Sztálin utáni korszak. Az előbbi a nyomor és az elnyomás, az utóbbi a boldogság és az építés korszaka; ugyanezt állapítják meg horizontálisan:

Sztálin munkásságának gyümölcseként a Szovjetvilág a boldogság és a szabadság, a Sztálin hatókörén kívül eső, vele szembenálló világ pedig a barbárság és a szolgaság világa. Különösen jellemző Fogarasi Béla egyetemi tanárnak, a rendszer egyik vezető teoretikusának az Akadémia gyászülésén elmondott emlékbeszéde. Fogarasi sorbaveszi a tudomány és a kultúra minden területét és megállapítja, hogy mindezekben Sztálin uttörő, korszakalkotó eredményeket ért el. (Szabad Nép, március 10).

2.) A MALENKOVI "BÉKEKORSZAK"

Amde a legnagyobb súlyt arra vetik, hogy Sztálint a béke nagy apostolaként, a világbéke létrehozója és öröjeként mutassák be. Jellemző Kende Péternek a Szabad Nép március 12.-i számában megjelent cikke — "Sztálin elvtárs halhatatlan neve a béke zászlaja" — amelyben Sztálinnak tulajdonítja az egész u. n. békeharcot és Malenkov idézetekkel méltatja Sztálin békeapostoli szerepét.

Az átmenet a sztálini korból a malenkovi korbá is elsősorban a békeharc jegyében rajzolódik ki a magyar sajtóban. Az elhalt békeapostolt, Sztálint felváltja az új békeapostol, Malenkov. "A Szovjetunió tántoríthatatlanul következetes harca a békéért új erővel tölti el, új küzdelemre lelkesíti a béke minden hívét, élteti és táplálja bennük azt a meggyőződést, hogy a békét meg lehet és meg kell védeni." (Szabad Nép, március 17).

3.) A "BÉKE VILÁGTANACS" BUDAPESTI ÜLÉSE

Ebben az u. n. békeharcban, amely most Malenkov nevéhez fog fűződni, megkülönböztetett szerepet szánnak a közeljövőben Magyarországnak. A Szabad Nép március 15.-i száma közli először, hogy a Béke Világtanács legközelebbi ülését április 10.-én Budapesten fogja megtartani. A közleményből ki lehet olvasni, hogy mi lesz a budapesti ülés tárgysorozata.

1. A Bonnban és Párisban megkötött egyezmények elítélése olyan beállításban, mintha az összes Németországgal szomszédos országok, köztük Franciaország is, mozgalmat indítottak volna a ratifikálás ellen.
2. Az ellenségeskedések azonnali beszüntetése Koreában, ezzel kapcsolatban a "baktériumháború" újabb elítélése.
3. Latin Amerika, a Közel- és Középkelet népeinek "felszabadítása."
4. Az atomerő háborús alkalmazásak megtiltása.

Nem kétséges, hogy az értekezlet egyik főfeladata lesz: a hódolat Malenkovnak, mint az új béke-csillagnak.

A Magyar Nemzet március 22.-i nagy, összefoglaló cikkéből és a külföldi sajtónak szánt angolnyelvű hivatalos közleményből arra lehet következtetni, hogy a fenti pontokon kívül nagy szerepet fog játszani az értekezlet programjában a "Görög-Török-Jugoszláv agressziós paktumnak" és Jugoszlávia "békeellenes atlanti szövetségi terveinek," valamint "az Albánia megtámadására irányuló akcióknak" elítélése.

5.) AZ IFJUSÁG A "BÉKEHARCBA"

A magyarországi bolsevista lapok 24.—28.-i számai ismertetik "a nemzetközi ifjúsági jogvédelmi értekezlet" bécsi ülését. Ez a bolsevista "Nemzetközi Értekezlet" elsősorban "a munkásifjúság helyzetével" foglalkozik, természetesen abban az értelemben, hogy a szabad világban a munkásifjúság és általában az ifjúság életkörülményei embertelenek, míg ezzel szemben a Szovjetunióban "a kormány a legmesszebbmenően gondoskodik a népművelés fejlesztéséről." Magától értetődik, hogy a Szovjetunió azzal az igénnyel jelentkezik az értekezleten, hogy az ő vezetésével a népidemokráciák "megvédik a világ ifjúságának jogait." Ámde a tudósítások arra mutatnak, hogy a gondos előkészítés ellenére az értekezlet nem folyt be egészen simán, hanem egyes delegátusok a hivatalos kinyilatkoztatásokkal vitába mertek szállni.

Hogy a "békeharc" a belső propaganda szemszögéből mit jelent, arra jó példa a budapesti békebizottság által létesített "Ifjúsági Békeakadémia" előadássorozata. Az első előadást, mint a Magyar Nemzet március 25.-i száma közölte, Nagy Andor, az Eötvös Loránd tudományegyetem jogtudományi karának aspiránsa tartotta meg ezzel a címmel: "Az Amerikai Imperializmus a Béke és Demokrácia Esküdt Ellensége."

6.) USZITAS BELSŐ HASZNALATRA

Amikor Malenkov egy új békekampány angyalaként lép fel, és egyes jelek arra mutatnak, hogy a Szovjetunió átmenetileg tényleg rögzíteni szeretné belső és külső okokból a jelenlegi állapotokat, ugyanakkor a belső "békeharc" továbbra is a baktériumháború vádjával és egyéb uszító szólamokkal dolgozik. A Kossuth Rádió március 27-én bejelentette:

"A tavasz beálltával az amerikai intervenciók fokozzák Koreában az aljas baktérium és vegyi háborút. Csupán március 11.-16.-ig hét izben dobtak le Északkorea felett járványos betegségeket terjesztő rovarokat és egereket. Fokozottan használnak mérges gázzal töltött lövegeket is. Az amerikai sajtó tegnap beismerte, hogy március 23.-án és 24.-én az amerikaiak mérges gázzal és más mérgező anyagokkal támadtak a koreai-kinai hadifoglyokra és három hadifoglyot megsebesítettek. Az amerikaiak mérges gázzal és egyéb mérgező anyagokkal tervszerűen kinozzák és gyilkolják a hazatelepítéshez ragaszkodó hadifoglyokat. A kegyetlenségét még csak fokozza az a tény, hogy a véres incidensek áldozataitól megtagadják az orvosi segítyt."

Állíthatjuk, hogyha a malenkovi rendszer kifelé akár pillanatnyi taktikai okokból, akár átfogóbb elgondolásból átmenetileg békepolitikát is fog folytatni, a belső Amerika- és Nyugatellenes külpolitikai uszítás még hosszú ideig fog folyni.

7.) A BALKÁNI FASISZTA HÁROMSZÖG

A magyar bolsevista sajtó egyre hevesebben és elkeseredettebben támadja a Jugoszláv-Görög-Török védelmi szövetséget, vagy ahogy ő nevezi a "balkáni fasiszta háromszöget." Nyilvánvaló, hogy épen a nagy szovjetunióbeli fordulattal kapcsolatban, itt látják az akut veszélyt. Először bukkannak fel a bolsevista sajtóban olyan hírek, hogy "a balkáni fasiszta agresszorok amerikai biztatásra és segítséggel meg akarják támadni Albániát":

"Az Egyesült Államok csatlósai nagyon jól egyetértenek a békeszerető országok elleni támadó tervek ügyében. Papagos görög monarchofasiszta diktátor elfecsegte a balkáni blokk céljairól: 'időben ártalmatlanná kell tenni Albániát és lehetőség szerint egyidőben Bulgáriát is...' Kétségtelen, hogy a balkáni egyezmény aláírása óta Titoista Jugoszlávia agresszivitása rendkívül megnövekedett a kis Albánia ellen. Egy jugoszláv páncélos hadosztályt az albán határra irányítottak. Ezt a hadmozdulatot nyomon követte az imperiálista sajtó provokációs koncertje... Albánia Eisenhower elsőszámú célpontja Európában." (Szabad Nép, március 15.)

Ebben a szellemben ír a bolsevista sajtó Tito londoni utjáról. (A Szabad Nép "Az árulás utja" című március 17.-i vezető cikke; majd március 18.-án "A haramiavezér londoni bevonulása" című cikk). Az új Titoellenes kampány minden sora fűtött izgalomról tanuskodik és arra mutat, hogy a Szovjet blokk számára a "titoizmus" mind belpolitikai, mind külpolitikai vonatkozásban mennyire komoly problémává vált:

"Tito atlanti belfag. Ez komoly figyelmeztetés. A nemzetközi reakció szovjetellenes és népidemokráciaellenes támadó szövetségének egyik legaljasabb, legelszántabb, legveszettebb tagja áll agresszív szándékkal határainkon. E fasiszta fenevad készen áll arra, hogy rávesse magát népünk munkája nyomán egyre gazdagabbá és boldogabbá váló hazánkra. Mi éberén őrt állunk. Őrt állunk határainkon, őrt állunk Komlón, Sztálinvárosban, Inotán, Diósgyőrött, Turkevén és mindenütt az országban."

A Magyar Külügyminisztérium március 17.-én ki tudja hányadik tiltakozó jegyzékét intézte a Jugoszláv kormányhoz az "Ujabb jugoszláv határprovokációk ellen." A jegyzék szerint a jugoszláv UDB szervei ellenséges ügynököket igyekeztek átadni a Dráván magyar területre és e kísérlet támogatására provokációs tüzet nyitottak magyar területre.

"Ez az újabb provokáció ismét bizonyítja, hogy a jugoszláv kormány az általa toborzott titkos ügynököket az UDB és a magyar határon elhelyezett fegyveres erők segítségével rendszeresen magyar területre igyekszik át-dobni és e bűnös céljai érdekében nem riad vissza attól, hogy fegyveres határ összeütközéseket provokáljon."

HETEDIK FEJEZET

TERVGAZDASÁG

AZ ÉLETSZINVONAL ZUHANASA; ARAK ÉS BÉREK

"1954-re a magyar nép életszínvonala kétszerese lesz a háboru előttinek," — írja a magyarországi kommunista kormányzat Washingtonban megjelenő, angolnyelvű havi szemléje: a NEW HUNGARY 1952 decemberi számában, büszkén emlegetve a hároméves és ötéves terv eddigi eredményeit, s többek közt azt is, hogy már 1949 végén a dolgozók reálbére 4 százalékkal meghaladta az 1938-as színvonalat.

"A munkabérialap (a fizetések, bérek összege) 1950-ben 29 százalékkal, 1951-ben 22.4 százalékkal emelkedett.

Ugyanezen időszakban a megélhetési költség lecsökkent," — írja ugyanekkor a NEW HUNGARY, majd így folytatja: "Magyarországon az árak esnek és a lakosság vásárló ereje emelkedik.

A Központi Statisztikai Hivatal 1952. évi összefoglaló tervjelentése szerint a munkabérialap 1952-ben 23.5 százalékkal emelkedett, 1951-hez képest. Ezen adat közlésével a rezsim szintén az életszínvonal emelkedését óhajtáná igazolni.

Igy beszél a kommunista propaganda. és mi a valóság?

A valóságot a számok összehasonlítása mondja meg. Mik voltak az árak és bérék 1938—39-ben — a II. világháboru előtt — s mik azóta? Mit vásárolhatott keresetéből az átlagos dolgozó 15 év előtt s mit vehet abból ma?

A két táblázat összehasonlítása világosan kimutatja, hogy a kommunista propaganda hazudik, mert a jelenlegi magyarországi életszínvonal mélyen alatta áll a háboru előttinek. Lássuk azonban az adatokat.

KISKERESKEDELMI (FOGYASZTÓI) ARAK ALAKULÁSA BUDAPESTEN

(Létfenntartási indexcikkék árai 1946-tól forintban)

	1953. I	1952. VIII	1949. VI 30	1948. XII 31	1946. XII 31	1948. XII 31
1 Kgr. v. liter					Pengő	
kenyér /egységes/	2.80	2.80	1.-	1.-	0.92	0.38
" /minőségi/	3.40	3.40	—	—	—	0.38
főzőliszt	4.60	4.60	2.60	2.60	1.40	0.40
nullás liszt	7.-	6.-				0.40
marhahús	21-34	26.40	8.40	8.40	7.-	2.10
sertéshús	28.72-35	26.40-37	16.45	13.85	12.-	1.94
sertézsír	50	50	19.-	19.80	16.-	1.52
" /préselt/	35	35				
szalonna /füstölt/	50	40-50	23.-	28.-	17.-	2.05
rizs	22.-	22.-	8.60	8.60	13.-	0.98
tej /szabadon/	5.50	3.60	1.50	1.60	1.60	0.30
" /jegyre/	3.60	3.60				
vaj	72.-	62-72	24.50	28.50	24.-	3.-
sajt /trappista/	59.50	40-56	11.-	12.-	12.-	1.80
tehénturó	24.-	12.-	3.20	3.60	3.60	1.04
tejföl	18.-	17-18	5.10	6.50	6.50	1.15
margarin	28-31	28	13.-	7.60	8.40	2.47
tojás /drb/	2.50	1.80	0.69	1.10	1.70	0.07
kristálycukor	12.60	11.60	6.-	6.-	7.60	1.06
kávé	300.-	220.-				10.-
tea	250.-	250.-				22.-
burgonya	6.-	2.40-3.-	0.50	0.66	0.46	0.11
bab	12-16.40	5.60-12.-	2.10	2.10	1.04	0.41
zöldség, főzelék	15.-	7-8	0.74	0.91	1.21	0.22
vöröshagyma	2.40-3.-	1.80	0.90	0.67	3.10	0.14
lencse	19.-	5.60-6.20			1.32	0.70
fejeskáposzta	5.-	2.5-3.-			1.43	0.22
borsó	12-16	6.20		2.10		0.50
kelkáposzta	8.-	3.-			1.30	0.18

1 Kgr. v. liter	1953. I	1952. VIII	1949. VI 30	1948. XII 31	1946. XII 31	Pengő 1948. XII 31
sárgarépa	8.40	3.50-4.-			1.12	0.25
fűszerpaprika	210.-	70.-			22.-	4.90
savanyu káposzta	12.-	2.40-7.-				0.19
étolaj	24-28	24.-			5.70	1.20
mák	46.-	28.-				1.30
francikkávé	28.-	28.-	9.56	9.56	8.32	1.76
só	2.20-2.80	2.60	1.70	1.70	1.84	0.39
gyümölcs	12.-	5.-	1.58	2.15	3.67	0.26
bor /10 fokos/	11.80	11.80	7.-	7.-	5.-	0.70
kakaó	320.-	320.-				3.28
bors	400.-	400.-				6.-
dióbél	60.-	60.-				3.-

RUHAZATI CIKKEK:

karton /1 m./	18-25-37	32.-	8.40	8.40	8.40	0.79
női ing /műselyem/	103.-	60.-	53.80	51.20	28.-	4.90
női nadrág "	30-40	40.-	22.60	22.60	12.-	2.-
női szövet, 70 cm.	110.	52.25	31.40	31.40	26.-	3.40
női harisnya, 1 pár	32.-	32.-	17.80	17.80	9.80	1.95
gyermekharisnya	20-40	18.-	6.37	6.37	2.45	0.50
férfiszokni	25-35	18.-	7.-	7.-	2.70	0.78
férfiing	120-140	130.-	33.70	31.90	36.30	4.-
flanellanyag						
leányruhára	51.-	45.-	11.10	11.10	11.10	1.60
férfiszövetruha	540-1400	450-1200	415.-	415.-	470.-	68.-
" alsónadrág	35-40	35-40	14.90	12.20	9.80	2.20
női szövetruha	330-370	330-370				78.-
férficipő, bőrtalpu	650.-	450	115.-	115.-	145.-	18.50
" , sertésbőr	400.-	380.-				
női cipő	360	170-300	93.-	93.-	91.-	19.-
gyermekcipő	130-160	130-160	86.-	86.-	95.-	12.-
férficipőtálpalás						
/gumitalp/	60	60	35.-	35.-	30.20	5.- (bőr-talp)

FÜTÉS, VILÁGÍTÁS

szén q	42.-	42.-	25.41	25.41	23.75	4.65
tűzifa q	40.-	40.-	32.-	32.-	25.-	5.95
koksz q	70.-	70.-				7.-
villany KW	2.70	2.70	0.50	0.50	0.64	0.35
petróleum (l.)	7.40	6.-	3.-			0.36

HAZTARTÁSI CIKKEK

mosószappan (1 Kg)	28-35	28.-	12.-	7.20	5.80	0.78
gyufa /1 doboz/	0.30	0.40	0.30	0.30	0.24	0.06
mosópor "	9.-	9.-	6.64	6.64	6.96	0.90
fogkrém/tubus/	6.50	6.50	4.75	4.75	4.58	1.-

EGYEB:

ujság drb	0.60	0.60	0.50	0.60	0.40	0.10
hajvágás	5.-	2.50-5.-	2.-	2.-	1.40	0.34
rádióelőfizetés	10.-	10.-	10.-	10.-	10.-	10.-
1 drb cigaretta	0.12	0.08	0.08	0.08	0.08	0.02
mozijegy	3.-	3.-	2.-	2.-	2.-	2.-
heti villamosjegy	5.-	5.-	5.-	5.-	6.-	2.88

Az 1939-től 1949-ig terjedő adatok a Központi Statisztikai Hivatal hivatalos adataira támaszkodnak; az 1952—53-as adatokat megbízható menekültek szolgáltatták, köztük olyan élelmezési szakmabeli üzletvezető, aki 1953 elején még Budapesten élt.

BÉREK, FIZETÉSEK ALAKULÁSA

Dálnoki-Kováts Gyula, az Országos Iparegylet igazgatója, ismert statisztikus tanulmányának adatai szerint (Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch, 1942) 1938 december 31.-én 3.59 pengő, — 1939 június 3.-án, tehát közvetlenül a II. világháború kitörése előtt 3.81 pengő volt az Országos Társadalombiztosító Intézetnél biztosított férfimunkás átlagos napibére; a tisztviselőké és kereskedelmi alkalmazottaké pedig átlagosan 5.40 illetve 5.60 pengő. Ipari szakmunkások jobban kerestek; így

pl. a vas- és gépiparban 1938 végén 87 fillér volt a férfiszakmunkások órabére (a betanított gépmunkásoké 75 fillér, a napszámosoké 50 fillér), — ugyanezek 1939 augusztusában 88.75 s 50 fillért tettek ki. Egy vas- és gépipari munkás tehát Budapesten a háború előtt napi 8 órai munkával naponta 6.96 illetve 7.04 pengőt keresett. Egy hónapra 25 munkanapot számítva, a vas- és fémipari szakmunkás átlagos havi keresete (napi 8 órai munkával és utána teljes mozgási szabadsággal) 175 pengő körül volt, a betanított gépmunkásé 150 pengő s a napszámosé 100 pengő körül. Egy bányászvájár napi bére (8 órai munkával) ugyanakkor Tatabányán 5.10 pengő volt, amint ezt a NÉPSZAVA 1953 február 22.-i számában közölt visszaemlékezésében Dietrich József öreg bányamunkás elbeszélte.

A munkások átlagos bére 1946-tól 1949-ig a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint így alakult:

	1946 IX		1947 XII. 31		1948 XII. 31	
	Napi	Havi	Napi	Havi	Napi	Havi
Östermelés	9.11	227.75	14.90	372.50	18.80	470.-
Bányászat, kohászat	14.72	368.-	23.30	582.50	27.86	696.50
Vas, fém, gépipar	10.76	269.-	19.39	484.75	23.42	585.50
Egész ipar	10.14	253.50	17.80	445.-	20.34	508.50
Keresk. alkalm.	9.66	241.50	16.95	423.75	19.02	475.50

A szellemi dolgozók átlagos havi keresete (a vezetőkkel együtt):

	1946 XII	1947 XII. 31	1948 XII. 31
Östermelés	519.-	496.-	702.-
Bányászat, kohászat	840.-	1103.-	1072.-
Vas, fém, gépipar	—	944.-	1029.-
Egész ipar	676.-	870.-	978.-
Kereskedelem	436.-	562.-	654.-
Közfoglalkoztatás, szabad-			
foglalkozásnak	354.-	479.-	591.-
Összes átlag	561.-	706.-	792.-

JELENLÉGI MUNKABÉREK

A jelenlegi ipari munkabérekre vonatkozólag főleg magánjelentések adatai állnak rendelkezésünkre, miután a kommunista rezsim lehetőleg óvakodik attól, hogy hivatalos összeállítás közreadásával árulja el, hogy milyen nyomorúságosan keresnek az agyonhajszolt, kiuzsorázott dolgozók. Az alábbiakban néhány támpontadálékot közlünk.

Egy budapesti ruhaipari gyári üzemben a szabások kb. havi 1000 forintot keresnek. A legmagasabb szakmunkás-órabér 3.60 forint (100 százalékos normatelteljesítés mellett), a kézimunkások órabére 2.60 forint. Az üzem takarítói havi 500 forint fixfizetést kapnak.

Vidéki elsőrendű fémipari szakmunkás 1952 évi havi átlagkeresete 900 forint; felesége, aki szintén gyári munkás volt, havi 450 forintot keresett.

A Rákosi Mátyás Művek csepeli szerszámgépgyárában a szerszámlakatosokat fizetik a legjobban: havi 1100—1300 forint az átlagkeresetük. A géplakatosoké már csak havi 1000—1100 forint, míg az esztergályosok havi 800, a marósok és köszörűsök havi 700 forint körül keresnek, ha normájukat 100 százalékosan teljesíteni tudják. A női munkaerők keresete átlag 20 százalékkal kevesebb.

Fonóipari gyárimunkás 1952 novemberében havi 810 forintot keresett; egy kazánfűtő órabére ugyanakkor 3.56 forint volt, ami napi 28.48 frt., havi 712 forint keresetnek felel meg.

Egy mechanikai javítóvállalat fiatal szerkezeti lakatos Budapestén 1951-ben még havi 1200—1300 forintot keresett; 1952 nyara óta, amikor az új "norma" életbelépett, már csak havi 800—1000 forintot. A segéd munkások keresete itt havi 600—650 forint, a szak munkásoké átlag 8—900 forint volt 1952-ben.

Egy textilfestőgyárban a borított szárítónál, törőnél és nedvesítőnél dolgozók órábérére 3.25 forint, ami napi 26 forint, havi 650 forint keresetet jelent.

Gyári tűzoltó havi fixfizetése vidéken 510 forint.

A Kerámia Tűzállóanyaggyárban egy munkás 1952-ben átlagosan havi 650 forintot keresett a NÉPSZAVA 1953 február 13.-i tudósítása szerint. Ez a gyár harmadszor is elnyerte az élüzem címet s az átlagkereset állítólag havi 950 forintra emelkedett. (Hogy mily mértékű túlóráztatással, arról hallgat a cikk.)

A NÉPSZAVA 1953 február 15.-i számában megjelent tudósítás Iring Gézáne és Ecker Józsefné textilmunkásnők kiemelkedő teljesítményét és keresetét közli: előbbi 104—107 százalékos, normán felüli munkával havi 816.60 forintot, utóbbi 118.5—121.50 százalékos norma-túlteljesítéssel 1085.60 forintot keresett. 1953 januárban 100 százalékos normateljesítés mellett ez havi 775 illetve 902 forintos keresetnek felel meg, de ezt a normát igen sok munkás képtelen teljesíteni. Ne felejtjük el: e két esetben sztachanovista élmunkásokról van szó.

NÉV	VÁLLALÁS %	TELJESÍTÉS JANUÁR			KERESET Ft
		I.	II.	III.	
Iring Gézáne	117	104	105	107	816.60
Ecker Józsefné	117	118.5	121	121.5	1085.60

Érthető, világos értékelés segíti a párosversenyt a helyek-ben.

Egy vas- és fémipari javítóvállalat fiatal lakatos 1951-ben még havi 800—1000 forintot tudott keresni, — 1952-ben már csak havi 750 forintot az új "normarendezés" miatt. Ugyanott a gyakorlott szak munkások átlagos havi 1200—1300 forintos keresete 1952-ben leesett 8—900 forintra.

NEHEZIPARI MUNKÁSOK BERÉNEK ALAKULÁSA

Csoport	Órabér	1951 október		1953 január	
		Napi	Havi kereset	Havi kereset	
I.	1.76	14.08	352.-	425.92	
II.	1.84	14.72	368.-	444.28	
III.	1.96	15.68	392.-	474.32	
IV.	2.14	17.12	423.-	517.88	
V.	2.34	18.72	468.-	566.28	
VI.	2.76	22.08	552.-	667.92	
VII.	3.14	25.12	628.-	759.-	

SZABÓMUNKÁSOK BÉRE:

Csoport	Órabér	Napibér	Havi kereset
I.	2.21	17.84	446.-
II.	2.50	20.-	500.-
III.	2.60	20.80	520.-
IV.	2.80	22.40	560.-
V.	3.20	25.60	640.-
VI.	3.60	28.28	720.-

VILLANYSZERELŐK BÉRE VIDEKI VÁROSBAN:

Csoport	Órabér	Napibér	Havi kereset
I. Segéd munkás	2.23	18.04	451.-
II. "	2.50	20.00	500.-
III. Betanított segéd munkás	2.67	21.36	534.-
IV. Szerelő	2.90	23.20	580.-
V. "	3.20	25.60	640.-
VI. Vezető szerelő	3.50-4.-	28-32	700-800.-

A főmüvezetők, müvezetők és segéd müvezetők fizetését a 200/1951 M. T. sz. rendelet 1951-ben rendezte, jelenlegi fizetésük — figyelembevéve az 1951 végén kapott 21 százalékos emelést — a következő:

Főmüvezető kezdőfizetése	968	frt,
müvezető "	655.50	"
segéd müvezető "	544.50	"
Főmüvezető legmagasabb fizetése	1829	"
müvezető "	1593	"
segéd müvezető "	1357	"

TISZTVISELŐK JELENLEGI FIZETÉSEI

A tisztviselői karban (a gyári és nagyüzemi igazgatókat s a fegyveres erők és ÁVH tisztjeit nem számítva) legmagasabb fizetést a minisztériumok ügyintézői (fogalmazási) munkát végző alkalmazottai élveznek: segéd előadók 900—1300 forint, előadók 1160—1920 forint, fő előadók 1500—2450 frt., osztályvezetők 2000—2700 frt., főosztályvezetők (a régi miniszteri tanácsosok és osztályfőnökök munkakörében) 2400—4000 forintot havonta.

Már az adminisztratív csoportba tartozó miniszteri tisztviselők (számfejtők, illetménynyilvántartók, gép- és gyorsírók) fizetése csak havi 850—

1000 forint, a hivatalsegédeké (altiszt, portás, liftkezelő, takarító) pedig csak 500—750 forint havonta.

A vármegyei, városi, járási és községi *tanácsok*nál dolgozó alkalmazottak fizetéseit pontosan ismerjük a Magyar Közlöny 1952 június 1.-i számából. A vármegyei VB elnök havi 2520—2980 forint, titkára 1850—2150 forint havi fizetést huz. A vármegyei közegészségügyi felügyelő 2150—2350, a főmérnök 1480—1640, a megyei főállatorvos 1930—2360 frt., az akadémiai végzettségű mezőgazdasági tervelőadó 1200—1400, jogügyi előadó, kihágási rendőri büntetőbíró 1040—1320 munkaerő-gazdálkodási vezető előadó, nyugdíjügyi előadó, Tszcs szervező, revizor 1000—1200 frt., technikus, erdőtechnikus, gépállomási csoport technikus 840—1170 frt., műszaki rajzoló, utmester 760—1000 forint, hidőr 6—700 frt., könyvelő, illetményszámfejtő, pénztáros, pénztári ellenőr, vezető irodakezelő 710—850 frt., gyors- és gépiró 580—740 frt., raktáros 590—770 frt., irodakezelő 560—590 frt., gépiró 570—670 frt., telefonkezelő és vizsgázott fűtő 500—700 frt., képzett hivatalsegéd és házfelügyelő 500—680 frt., hivatalsegéd 460—580 frt., takarító, kocsimosó, házimunkás, konyhalány pedig csupán 420—500 frt. fizetést kap havonta.

A községekben a legutóbbi csoport havi fizetése már csak 390—490 frt.

Minden betöltött 5 évi szolgálat után a havi fizetés 2 százaléka jár még, de ez a sok frissen alkalmazott munkaerő legtöbbjénél alig jelent valamit.

A tanítók, tanárok (nevelők) alapfizetése havi 568.70 forintnál kezdődik; a mérnöki diplomával rendelkező ipari technikumai igazgató legmagasabb fizetése havi 1880 forint.

A vasutasok és postások fizetését az 1951. évi 198. és 199/1951 M. T. sz. rendeletek szabályozták. Jelenleg a havidíjas vasutasok és postások átlagos havi fizetése 726 forint.

A REALBEREK 1953-BAN ÉS 1939-BEN

Bár a fentebb közölt 1938—39. évi és 1953. évi bérek (fizetések) és árak felületes összehasonlítása is rögtön észrevehetővé teszi a kommunista propaganda hangzatos szövegei és a valóság közt távolgató ürt, még inkább nyilvánvalóvá válik ez, ha megvizsgáljuk: a kereset mekkora részét emésztette fel a megélhetés 1938—39-ben és mennyit ma? Illetve, hogy mibe kerül ma a magyar dolgozónak ugyanazon mennyiségű és (legalább hozzávetőlegesen) azonos minőségű létfenntartási cikk megszerzése, mint amiről 1938—39-et illetően pontos, hiteles adataink vannak?

“ÉLELMISZERKOSAR” 1939-BEN 6.35 PENGŐ, 1953-BAN 106.18 FORINT

A Statisztikai Szemle hivatalos adatai szerint egy u. n. “élelmiszerkosár,” vagyis egy felnőtt munkás heti táplálkozására szükséges élelmiszer 1939 szeptember 26.-án Budapesten 6.35 pengőt, országos átlagban pedig 5.65 pengőt tett ki. (A legolcsóbb vidéki helyen 5.10 pengőt.) Vizsgáljuk meg, körülbelül mibe kerül ma ugyanaz az “élelmiszerkosár” Budapesten?

1953 ELEJÉN BUDAPESTEN:

2.8 kgr	minőségi kenyér	á 3.4 frt	9.52 forint
0.5 "	főzőliszt	á 4.6 "	2.30 "
0.17 "	vaj	á 72 "	12.24 "
0.45 "	borjúhús	á 32.- "	14.40 "
0.20 "	sertéshús	á 29.72 "	5.94 "
0.20 "	marhahús	á 21.- "	4.20 "
0.20 "	sertészsír	á 50.- "	10.- "
1.5 "	burgonya	á 6.- "	9.- "
0.45 "	cukor	á 12.60 "	5.67 "
0.10 "	sajt	á 59.50 "	5.95 "
0.20 "	rizs	á 22.- "	4.40 "
2.4 liter	tej	á 3.60 "	8.64 "
3.5 drb	tojás	á 2.40 "	8.40 "
0.20 kgr	csövestészta	á 15.60 "	3.12 "
0.10 "	borsó	á 12.- "	1.20 "
0.10 "	bab	á 12.- "	1.20 "
Összesen			106.18 "

A tejnél a jegyre adott tejet, a marhahusnál a legsilányabb minőséget, borsónál és babnál az esetleg még elérhető olcsóbb árat számítottuk. Így is az eredmény az, hogy ami 1939 szeptember 26.-án Budapesten 6.35 P. volt, az ma 16.7-szer annyi forintért vásárolható meg. 1939-ben az átlagos ipari munkás havi 95.25 pengőt keresett s ebből könnyen tudta fizetni a 28.57 pengőt kitevő *egy havi* élelmiszerszámláját, kifogástalan minőségű élelmiszerekért, amiről ma sok cikknél nem lehet szó. (Általános például a panasz a bűdös “préselt zsír” ellen. Borjúhús ma egyáltalában nem kapható.)

Az átlagmunkás a háboru előtt tehát keresete 29.98 százalékát költötte az élelmiszerek beszerzésére; a pesti vas- és fémipari szakmunkás pedig csak 16.32 százalékát. Ezzel szemben az “élelmiszerkosár” mai beszerzéséhez heti 106.18 frt., tehát *havi* 477.80 forint szükséges, ami a 650 forint átlagkeresettel bíró ipari munkás havi bérének 73.51 százaléka, a betanított ipari munkás átlagbérének (havi 700 forintnak) 68.26 százaléka, a vas- és fémipari szakmunkás keresetének, havi 1000 fo-

rintnak 47.78 százaléka. A vidéken dolgozó közhi-
vatali takarító, kocsimosó, házimunkás, konyha-
lány, szóval a legalsó bércsoport tagjai, egyszerűen
képtelenek megvenni mai jövedelmükből a régi
"élelmiszerkosár" tartalmát, mert nem futja a bé-
rükből. Az élelmiszerkosár csak egyetlen felnőtt
személy táplálkozási szükségletét fedezi. Hát ha
még családtagokról is gondoskodni kell!

Az u. n. üzemi étkeztetés magános dolgozónál ma
már alig jelent több előnyt, mint hogy valami izet-
len, rossz minőségű, gyenge táperezű meleg ételfélét
ehetik napjában egyszer mérsékelt áron. Ujabban
már ehhez kenyeret sem adnak az üzemi étkezdék-
ben.

Az alábbi két kimutatás tanulságosan szemlélteti
az élelnívóban beállott változásokat:

1939-BEN:

	Havi kereset	Havi élelemre kell	%	Más celra marad
	Pengő	Pengő		%
Átlagos ipari munkás	95.25	25.45	26.72	73.28
Bpesti vasszakmunkás	175.-	28.57	16.32	83.68
" betanított				
gépmunkás	150.-	28.57	19.05	80.95
" napszámos	100.-	28.57	28.57	71.43
Bányászvájár	127.50	25.45	19.96	80.04
Rendőrfogalmazó				
/IX.f.o./	250.-	28.57	11.43	88.57

1953-BAN:

	Havi kereset	Havi élelemre kell	%	Más celra marad
	Forint	Forint		%
Átlagos ipari munkás	560.-	477.81	73.51	26.49
Betanított " "	700.-	477.81	68.27	31.73
Bpesti vasszakmunkás	1000.-	477.81	47.78	52.22
" betanított vasm.	800.-	477.81	59.72	40.28
" napszámos	100.-	477.81	79.63	20.37
Bányászvájár	1200.-	477.81	39.82	60.18
AVH százados	3277.-	477.81	14.58	85.42

A "más célra maradó összegből" kell mindenk-
előtt fedezni az évente megismétlődő kényszerköl-
csönöket, ami minimálisan egy havi kereset összege,
tehát a fizetés, bér 8.33 százaléka. A szakszervezeti
díj a kereset 2 százaléka, amiért semmi ellenérté-
ket nem kap a dolgozó. A párttagdíj legalább állását
biztosítja, viszont rengeteg idejét veszi el a köte-
lező gyűlésezés, előadáshallgatás. Ami ezek után
megmarad: éhenhalásra sok, megélésre kevés.

Facta loquntur! Ezek a számok is beszélnek! Be-
szélnek a magyar dolgozók mérhetetlen nyomoru-

ságáról, a hiányos táplálkozásról, a ruházkodásra
maradó összeg csekélységéről, az életszínvonal egyre
súlyedő zuhanásáról. A kommunista vezetőkön s
a fegyveres erő tisztjein kívül csak az állambizton-
sági rendőrség emberei közelítik meg a békebeli
életszínvonal lehetőségét, a dolgozók legalább 95
százaléka mélyen a békebeli életszínvonal alatt él. E
téren teljes az ötéves terv kudarca.

"TERVGAZDALKODÁS"
A HAZAI VICCLAP TÜKRÉBEN

Egy kohászati igazgató üzemi szemleútja

(Ludas Matyi, március 5.)

NYOLCADIK FEJEZET

MUNKÁSFONT

Sztálin halála a magyar munkásságban bizonyára
azt az érzést keltette, hogy egy lépéssel ismét kö-
zelebb kerültek a szabadsághoz. Ezért folytatta
szabotázsát és a kommunisták nem győztek pa-
naszkodni rájuk. A munkásság szabotázsára a
mult hónapban elegendő anyagot közöltünk, és így
most, hasonló közlésével nem kívánunk ismétlé-
sekbe bocsájtkozni és ehelyett egy nemrég mene-
kült részletes leírása alapján az üzemi belső életet
közöljük olvasóinkkal.

Ezt megelőzően azonban eredetiről készült fel-
vétel alapján közöljük, hogy miként fogadta a ma-
gyar nép Sztálin betegségéről szóló hírt:

FÉLTŐ SZERETETTEL FORDUL HAZÁNK NÉPE SZTÁLIN ELVTÁRS FELE

Mélyseges megrendeléssel értesült az egész magyar nép Sztálin elvtárs súlyos megbetegedéséről. Azóta aggódva és reménykedve várja a híreket Sztálin elvtárs állapotáról. Ezekben az órákban és napokban népünk, a világ népeivel együtt, gondolatban ott áll a népek nagy vezére és tanítója, hazánk felszabadítója, forrón szeretett édesapánk, Sztálin elvtárs beteggyáza mellett. Az üzemek, gyárak, falvak és hivatalok dolgozói, asszonyok és férfiak, a magyar fiatalság minden vágya egyesül abban a forró kívánságban, hogy a béke nagy zászlóvivője, a kommunizmus lángjelek építője, népünk legnagyobb barátja, Sztálin elvtárs mielőbb felépüljön. A magyar nép ezekben a nehéz napokban mélyen együttérző a testvéri szovjet néppel, még szorosabbra zárja sorait pártunk körül, a Központi Vezetőség körül és még rendületlenebbé, kövacsolija hűségét és barátságát a Szovjetunió iránt.

NÉPSZAVA 1953. MÁRCIUS 6. PÉNTEK

Vagyis Sztálin betegsége felett a magyar nép nem "mélyseges megrendüléssel," hanem "mélyseges MEGRENDELÉSEL" sajnálkozott. Ebbe a "szédési hibába" minden benne van. Mi is így tudjuk, de mindig megnyugtató bennünket, ha a kommunista sajtó is megerősít feltevésünkben.

RÉSZLETEK EGY ÜZEM ÉLETÉBŐL

Egy nemrég menekült az alábbiak szerint írja le hazai élményeit:

Mikor tartották a pártnapokat?

"Ugy a pártnapot, valamint a termelési értekezletet és egyéb üléseket is, délután négy-ötóra kezdettel, a munkaidő után tartották és nem egyszer éjjel is elmúlt, mikor az 'Internacionalé' énekletével az ülést berekesztették."

Milyen ügykörökre oszlott a szakszervezet munkája?

- a.) Üzemi konyha és az üzemi napközi otthon. Irányítója a: felelős.
- b.) Üzemi dolgozók üdültetése. Irányítója a: felelős.
- c.) Az üzemi munkaverseny szervezése és irányítása. Ugyancsak a felelős irányítása alatt.
- d.) Lakásügyek. Irányítója: a felelős.
- e.) Üzemi könyvtár, üzemi kultúrterem létesítése és vezetése. Irányítója: a felelős.
- f.) Munkára Harcra Kész Mozgalom (MHK) szervezése és irányítása a 'felelős' felügyelete alatt.
- g.) Segélyezési ügyek. Irányítója: a felelős.
- h.) Tüzelőanyagellátás. Irányítója: a felelős.
- i.) Tagdíj és tagsági könyvek nyilvántartása. Irányítója: a felelős.
- h.) Végül a beteglátogatók és a társadalombiztosítást irányítók, ugyancsak a 'felelősök' irányítása alatt."

Mi volt az egyes bizottságok feladata és miként látták el feladatukat?

A menekült az alábbiak szerint adta elő az egyes bizottságok munkáját és annak eredményét.

Üzemi konyha:

"A bizottság feladata volt a vállalat keretén belül az üzemi konyhát felállítani. Ha ez nem sikerült, akkor arról kellett intézkednie, hogy a Budapest-i Ételgyár Élelmezési Vállalat (IX. ker. Soroksári ut 98.) szállítsa a munkahelyre az ebédeket. Ahol az üzemi konyha a vállalat saját kezelésében működött, ott az üzemi konyha vezetője, valamint a főszakács és beosztottjai a vállalat rendes alkalmazottai voltak. Szombaton általában nem volt ebédkiszolgáltatás. Az ebéd, általában, a következő ételekből állt: 3 dl. zsirtalan leves, továbbá hetenként kétszer a leves mellé 200 gr. tésztát adtak, kétszer volt főzelék (2 dl. bab, borsó, lencse, káposzta, paradicsom-mártás, tök), a főzelékben hetenként egyszer egy darab, (nem egy pár) virstli, egy másik alkalommal kb. 5 gr. sulyu vékony szeletke marhahús és egyszer, rendszerint pénteken 3—4 darabkából álló sertéspörkölt vagy sült sertéshús. A hús pénteken való kiszolgáltatása szándékosan történt, hogy a vallásos érzületű embereket sértse . . . Miután az ebéd általában gyenge volt, legtöbb helyen működtek egy üzemi büffét is. Itt felvágottat, vaját, sajtot, gyümölcsöt és kenyeret lehetett kapni. Ez utóbbit az ebédhez is külön kellett vásárolni, szeletenként 20 fillérért. Az üzemi büffékben reggel 7-től reggelit is lehetett kapni."

Napközi otthon

"Ezek általában a munkahelyhez közel, hol egy bérház erre a célra igénybevett nagyobb lakásában, hol erre a célra létesített külön helyiségekben működtek. A szülők kora reggel beadják gyermekeiket és munka után elviszik. Általában 6 éves korig kerülnek ide a gyerekek, akik megállapított étrend szerint kapnak ellátást. Rendkívül hátránya a napközi otthonoknak, hogy az oda beadott gyermeklelkeket folyamatosan megmérgezik és bolsevik embertípust igyekeznek faragni belőlük. A bolsevista nevelést nemcsak az otthonok felelőse, de a párttitkár ellenőrzi, miután a napközi otthonokban a nevelőknek meghatározott program szerint kell dolgozni."

Üdültetés

"Többbizben üdültem a Balaton mellett. Az élelmezés fokozatosan rosszabbodott. De még ennél is nagyobb baj volt, hogy az üdülőket nem hagyták pihenni. Az egyik nyaralásomkor például a 14 naphól 5 pártnap volt, ami alig volt elviselhető. Utolsó beutalásom 1951 őszén volt. Utóbb nagyon megbántam, hogy üdültetésre jelentkeztem. Ugyanis a balatonboglári villamosági alkalmazottak üdülőjébe utaltak be, ahol a vezetőség napi 12.-forintból képtelen volt tisztességes élelmezést biztosítani. Többször előfordult, hogy a leves mellé csak főtt tészta jutott. 14 nap alatt gyümölcsöt csak egyszer kaptunk. Türelhetlen volt, hogy a házirendet állandóan magyarázták és nem egyszer órákon át olvasták fel . . . Az étkezésre még csak annyit, hogy a magammal vitt 500.-forintot a maga egészében az élelmezés feljavítására fordítottam. Kitűnő az üdülés a Gallyatetőn, de ide csak sztahanovisták és élmunkások kerülnek."

Munkaverseny

A menekült előadásából nem közöljük azokat a részeket, amikkel éveken át mi is kellő részletességgel foglalkoztunk, ellenben ideiktatjuk előadásának azt a részét, ami a sztahanovista csillagok titkáról lebbenti fel a fátylat.

„... A munkaversenyeknél egyes munkásokat 'kiugratnak.' A párt az egyes munkakampány idejében utasítást ad az üzemi szakszervezeteknek, hogy a kiszemelt szakmunkásokat 'futtassák.' 1950-ben a Győri Vagon és Gépgyárban személyesen győződtem meg arról, hogy egyeseket azért ugratnak ki, hogy a többi munkást magukkal ragadják és így azok is kénytelenek legyenek teljesítményeiket fokozni... 1950-ben beszéltem Kék Zoltánnal, aki 1000 százalékos teljesítményt produkált. Kék Zoltán előzőleg egy elavult rendszerű esztergapadon dolgozott. A munkaverseny előtt új és modern, a Nyugatról származó revolveresztergagépét kapott, amelynek teljesítőképessége a réGINEK sokszorosa volt. Az egyes munkadarabokra megállapított munkaidőt a régi gép teljesítményéhez szabták, holott ilyen esetben általában a normások, az ujhöz szokták szabni a normát. Ezzel az új géppel és a régi normával lett Kék Zoltán sztár. Ugyanezt csinálták a másik nagy sztárral Pióker Ignáccal is. További könnyítések szoktak lenni, hogy a sztahanovisták általában olyan munkadarabokat kapnak, amelyeket szériában gyárthatnak. A sztahanovisták részére a megmunkálendő anyagot gondosan előkészítik, míg az elkészített anyagot azonnal elszállítják. Láttam Kék Zoltánt munkaközben. Nem volt semmi különös munkájában, hacsak az nem, hogy ebédszünetben nem ment az üzemi konyhára, hanem állva fogyasztotta el hideg ebédjét. (Sokan azt mondták, hogy ez sem szorgalomból történt, hanem a sztahanovisták gyomra nem bírja a rossz üzemi konyhát és inkább fogyasztják a jó hazai hideg ebédet.) A legtöbb sztahanovista egy idő után eltűnik a munkahelyéről és irodai, vagy más párt beosztásba kerül. Ennek az intézkedésnek egyik oka kétségtelenül az, hogy a munkások között visszatetszést szül az a különleges elbírálás, amiben a sztahanovistákat részesítik és így tanácsosabb egy idő után őket elhelyezni a munkások szeme elől, akik világosan látják, hogy miként csapják be őket a sztahanovista sztárok bűvészmutatványaival.”

Lakásügy

„A bizottság felelőse gondoskodik arról, hogy névjegyzékben legyenek foglalva azok, akik a munkahelyüktől 20 km.-nél nagyobb távolságra laknak, akiket szolgálati érdekből áthelyeztek és a családjukat abban a városban hagyták, ahol előbb dolgoztak, továbbá akik szüleiknél, rokonaiknál laknak, vagyis nincs önálló lakásuk. Az illetékes Tanács, Budapesten a Fővárosi Tanács minden üzem részére kontingenst állít fel, amellyel a lakásügyi bizottság rendelkezik. Az új építkezések során épített lakások élmunkások és sztahanovisták részére tartják fel. A bizottság által kiutalt lakások tulnyomó része azonban nem építkezésekből, hanem a kitelepített személyek otthonaiból kerül ki. A lakásigényeket azonban nem tudják kielégíteni, még a kitelepítések ellenére

sem, úgy hogy körülbelül minden 11. igénylő kap lakást. Ezek is a buzgó kommunisták és egyéb kedvezményezettek sorából kerülnek ki.”

Üzemi könyvtár, üzemi kultúrterem

„Üzemi könyvtára minden vállalatnak, minden államigazgatási szervnek van. A könyvtár részére beszerzendő könyvek jegyzékét a bizottság állítja össze, természetesen felső utasítás alapján. A kötelezően beszerzendő könyvek között, többek között, az alábbiak szerepelnek: Marx: Tőke, Lenin több műve, Sztálin művei, Zsdanov élete, Kirov a nagy hazafi, a Szovjetunió kommunista pártjának története, Rákosi Mátyás élete, Az 1919-es kommün, Gerő Ernőnek az ötéves tervről irt munkája stb.

Az elbeszélő és szépirodalom is a propaganda céljait szolgálja és nagyjából oroszból fordított művek. A 45 előtti magyar irodalom termékei közül szorványosan tűnnek meg egy-egy művet. Kinosan ügyelnek arra, hogy ne maradjon meg a forgalomban olyan írásmű, ami a régi világ illúzióját ébrentartaná.

Az üzemi könyvtárakat a hét három napján, munka-
idő után tartják nyitva. Bár a könyvtár használata díjtalan, az érdeklődés nagyon csekély és inkább csak használják, akiknek a szeminárium elvégzése miatt szükséges... Érdekes volt, hogy amíg 1952 előtt lehetett könyveket részletre vásárolni, addig ezt 1952-ben megszüntették, amit az életszínvonal emelkedésével indokoltak. Valódi oka azonban inkább az lehetett, hogy az állandó áthelyezések folytán sok volt a behajthatatlan követelés, amit a vállalatnak kellett megfizetni. A részletfizetési kedvezmény megszüntetésével a könyvvásárlás a minimumra csökkent és csak kényszer folytán vásárolnak az emberek könyveket.”

Üzemi kultúrterem

„A kultúrterem napirendjét és programját a párt állapítja meg. Jelentős összevisszaság uralkodik a program összeállítására körül. Például egyszer nálunk megtöltött minden kártya, sőt sakkjátékot is. Ennek következtében kiürültek, az amúgysem nagyon látogatott kultúrtermek. Később azután a sakkjátékot újra megengedték.”

Munkára Harcra Kész mozgalom

„Ez lényegében a régi Levente Intézmény népi-demokratikus formában. A tagoknak az edzéseken kötelező a részvétel. Az MHK próbákat MHK vizsga követi, ahol a tag az arany, ezüst, vagy bronzfokozatot nyerheti el. A mozgalom célja az ifjúságot a sporton keresztül kommunista szellemmel telíteni. Az MHK tagokat fekete kötésű arcképes igazolvánnyal látják el.”

Segélyezési ügyek

„Kétféle segély létezik. Az egyik a szakszervezeti segély, amelyet kizárólag születés, halál és házasságkötés esetén folyósítanak, de csak annak, aki a szakszervezetnek legalább egy éve már tagja és a tagsági díjával nincs hátralékban. A segély összege maximálisan 200 forint lehet. 1949-ig még folyósítottak válás, kórházba-utalás, szerencsétlenség, költözködés, stb. esetekben is, de ezeket fokozatosan megszüntették... A másik a fizetési

előleg, amely maximálisan 800 forint lehet és 1 százalékos kamatot kell utána fizetni. A kiutalást formanyomtatványon kell kérni és 5—6 személlyel kell aláíratni. Bármelyik megtagadhatja az aláírást . . . Kivételes helyzetben vannak a kommunista vezetők, akik u. n. államkölcsönt kérhetnek. Ennek a felső határa nincsen meghatározva és a törlesztési ideje 2—10 évig terjedhet. Általában 5.000 forintnál kezdődik. Míg a fizetési előleget kisemberek kapják és tele van megkötöttségekkel, addig az államkölcsönt a vezető kommunisták aránylag megkötöttség nélkül kapták. A kisemberekben megbotránkozást keltett ez az erkölcstelenség, amelyben maga a rendszer is megmutatkozik. Demokráciáról beszélnek, de ugyanakkor a vezetők maguk tékozzák a pénzt.”

Beteglátogatás

“A beteglátogatók feladata nem az, amit az ember címük után róluk feltételezne. — Egy kötelességük van: azt a személyt, aki nem jelent meg a munkahelyén, már az első nap estjén ellenőrizték és megállapítják, hogy nem szimulál-e és előreláthatólag meddig lesz beteg.”

Levonások

Végezetül a nemrég menekült elmondja, hogy egy aránylag jól fizetett, havi ezerforintot kereső munkás béréből mennyit vonnak le:

“Békekölcsön	100.—forint,
Szakszervezet	15.— ”
Párttagdíj	30.— ”
Szabad Nép	12.— ”
MSZT (Magyar Szovjet Társ.)	1.— ”
Fűtés levonás	90.— ”
Öregségi járulék	15.— ”
Közlekedés	28.— ”
Szabadságharcos	1.— ”

Összesen: 292.—forint.
Marad tehát a megélhetésre 708.—forint.”

KILENCEDIK FEJEZET

MEZŐGAZDASÁG

1.) A TERMESKATASZTRÓFA BEVALLÁSA

A Szabad Nép február 23.-i száma közölte: “A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa a soronlévő nagyfontosságú mezőgazdasági feladatok megbeszélésére országos termelési értekezletet hívott össze, amelyen állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, gépállomások vezetői és legjobb dolgozói, a termelésben élen járó dolgozóparasztoi, a mezőgazdasági irányítószervek vezetői és szakemberei, továbbá a mezőgazdasági tudomány dolgozói vettek részt.”

Az értekezletnek súlyt adott az a körülmény, hogy azon hat miniszter vett részt. Jelen volt többek között Erdei Ferenc földművelésügyi és Hegedűs

András állami gazdasági miniszter is, akiket Nagy Imre, az értekezlet vezető szónoka nagy beszédében élesen megtámadott. Nagy Imre az utolsó hónapok kormányátalakításai során lett miniszterelnökké-lyettes és ma kétségtelenül a rendszer egyik kulcs-egyénsége, Moszkva bizalmának letéteményese.

“A tavalyi kedvezőtlen, egy emberöltőben csak egyszer előforduló időjárás és a mezőgazdasági irányítószervek rossz munkája következtében” — mondotta Nagy Imre — “a mezőgazdaságnak egészen rendkívüli feladatokat kell megoldania. Ismeretes, hogy a múlt tavaszi kései fagy, majd a súlyos aszály nagyarányú termés-kiesést okozott, ami az ellátásban, az áruforgalomban és a termelésben egyaránt erősen érezteti kedvezőtlen hatását. Alapvető feladat, hogy a tavalyi termés-kiesést minél előbb pótoljuk. Ezt az őszi mezőgazdasági munkákkal kellett elkezdni. Ámde az új termelési esztendő a szakadatlan őszi esőzések miatt igen kedvezőtlen körülmények között indult. Ezt tetőzik olyan súlyos hibák és mulasztások, amelyek a felszabadulás óta eddig nem fordultak elő, s amelyeket a mezőgazdaság vezető szervei, a földművelésügyi minisztérium és az állami gazdaságok és erdők minisztériuma, valamint ezek alsóbb szervei most elkövettek.”

“Egyik legsúlyosabb mulasztásuk, az őszi mélyszántásban mutatkozó nagyarányú elmaradás. A földművelési szervek másik, igen súlyos mulasztása az őszi vetéseknél történt. Súlyosbította a helyzetet s a földművelésügyi vezetőinek súlyos felelősségét, hogy a megfelelő ellenőrzés hiánya és a jelentőszolgálat lazasága következtében valótlan jelentésekkel megtévesztették a kormányzatot és a pártot.”

2.) KI A BÜNÖS?

Már ez az invokáció a sorok között teljesen felfedi, hogy voltaképpen mi történt. A kormányzat hónapokon át tagadta, amit mi összefoglalónkban már akkor megírtunk, hogy a tavalyi termés a rossz időjárás következtében katasztrófális volt. A rendszer a súlyos termésváltást, amely az egész ellátást 1953-ban katasztrófával fenyegeti, úgy igyekezett enyhíteni, hogy a tavaszi termények, elsősorban a tavaszi buza vetését igyekezett fokozni. Magyarországon azonban a helyi időjárási viszonyok folytán a tavaszi búzáknak sohasem volt nagy jelentősége. Most azonban hozzájárul az általános természeti adottságokhoz, hogy a téli időjárás rendkívül kedvezőtlen volt. Jeges esőzések és hózivatarok váltották egymást. A kormány parancsokat osztott, hogyan kell a mély hóban és a jeges sárban szántani és az egyéb mezőgazdasági munkákat elvégezni, aminek azonban nem lehetett fogamatja. A természet mostohaságánál nem kevésbé jelentős tényező a parasztság teljes kifáradása a hajszolt munkatempó következtében, elkeseredésük a kíméletlen terménybeszolgáltatások és adóbehajtások

miatt, amelyek kegyetlenségét csak fokozta, hogy a rossz termés ellenére a követelések nem csökkentek. A valóságban a rossz időjárás és a parasztság belső ellenállása együtt okozták az ország történetében szinte példa nélkül álló válságot, amelynek tömegéhezés lehet a következménye. Azonban Moszkva felé, amely nem csökkentette követeléseit, nem lehetett a való tényt bevallani. A rossz időjárás Moszkva számára nem alibi, hiszen a korlátlan természetátalakítás Micsurin—Liszenko—Davidov felé elmélete szerint a termelést korlátlanul lehet irányítani. A másik nem kevésbé fontos okot pedig — a paraszttömegek ellenállását — nem lehetett bevallani. A földmívelésügyi és az állami gazdaságok minisztériumának szervei a válságot szépitő jelentéseket küldtek a központba, ahol tudták, hogy ezek a jelentések hamisak, de továbbadták Moszkvának — amíg be nem következett a katasztrófa. Bűnbakot kellett tehát keresni Moszkva felé s ehhez egyedül a két minisztérium kínálkozott. Miután azonban minden tényező tisztában van azal, hogy mindaz ami történt, nem a minisztériumokon, hanem a mértéktelen követeléseken, az időjáráson, a parasztság lelki ellenállásán, illetve a rendszer egész strukturáján mulott, amely ezt az ellenállást kiváltotta: a felelősségrevonás a levegőben lebeg és egyelőre nincs súlyosabb következménye.

3.) MI A MEGOLDÁS?

Nagy Imre szerint természetesen a minisztériumok és az egyéb mezőgazdasági vezetőtényezők a főbűnt ott követték el, hogy nem jártak el teljes mértékben "a nagy szovjet természetátalakítók és az élen járó szovjet mezőgazdaság" utmutatásai szerint.

"Nem szabad megisméltódní annak, hogy alapvető agrotechnikai kérdésekben a termelést irányító szakemberek között a legellentétesebb nézetek nyilvánuljanak meg, ami gyakran lehetetlenné teszi a szükséges agrotechnikai intézkedéseket. Ez történt a mult tavaszi fagykárók idején és a teljes bizonytalanság és tanácstalanság megisméltódt az agronomusok magatartása következtében a kései, a téli gabonavetések kérdésében is. Az őszi buzavetésben bekövetkezett nagyarányú elmaradásban döntő szerepe van annak, hogy a szovjet mezőgazdaság utmutatását nem követve, az agronomusok és az egyéb mezőgazdasági szakemberek nagy része az őszi buza késői vetése ellen foglalt állást."

"Mezőgazdaságunk fejlődése, a kitűzött termelési feladatok megvalósítása és nem utolsó sorban a természet mostoha viszonyai elleni sikeres küzdelem parancsolóan megkövetelik, hogy a magyar mezőgazdaság szakemberei és az élenjáró termelők az agrotechnika alapvető kérdéseiben Micsurin, Villjamsz, Liszenko tanításai és a szovjet tudomány legújabb eredményei alapján, egységes és ha-

tározott álláspontot alakítsanak ki, amely nem hátráltatja, hanem elősegíti a felmerülő nehézségek leküzdését."

4.) A VETŐMAGHIÁNY

Ámde a legsúlyosabb felmerülő nehézség az volt, hogy az új terméshez, a rossz termés következményeivel nem törődő, kegyetlenül végrehajtott beszolgáltatás folytán, nem volt vetőmag. Miután vetőmag nem volt, az egyénileg dolgozó parasztok és a termelőszövetkezetek vezetősége abban a hiszemben voltak, hogy a kormányzat, amely minden gabonát elvett tőlük, gondoskodik majd új vetőmagról. Azonban a rendszer ezt a hiedelmet "bűnös elitelendő opportunizmusnak" bélyegezte meg. A Szabad Nép és a többi napilap számos cikkben peklengérezte ki azokat a termelőszövetkezeteket, állami gazdaságokat, falusi tanácsokat, amelyek a kormánytól vetőmagvat kértek. Még a Február 2.-i minisztertanácsi határozat is nyomatékosan hangsúlyozta:

"A termelőszövetkezetek és az egyéni termelők maguk kötelesek gondoskodni teljes tavaszi vetőmag szükségletükről." (Szabad Nép, február 3.)

Ámde Nagy Imre miniszterelnökhelyettes már kénytelen bevallani, hogy ez nem történt meg, mert a semmiből nem lehet valamit előteremteni.

"Kormányunk közbenjárására a Szovjetuniótól megkaptuk a szükséges tavaszi buza vetőmagot, amellyel hiányzó kenyérgabona vetésünket pótolhatjuk. Az állam ezzel a segítséggel a legnagyobb gondtól, a kenyérgondtól szabadítja meg a termelőket, amikor elsősorban más termények ellenében, megállapított kulcs szerint, cseré formájában rendelkezésükre bocsátja a szükséges tavaszi buza vetőmagot."

Tehát mégis lehet a semmiből valamit kifacsarni. A kormányzat kénytelen volt "opportunistává" válni, a termelőknek vetőmagot adni, ámdé ehelyett cserébe a még megmaradt egyéb készletüket rabolja el. Ily módon a parasztság a Szovjetunió "nagylelkűségének" ellenértékeként kénytelen beszolgáltatni többek között egész olaj-növény és rostonövény készletét.

5.) ÖNKRITIKA

A miniszterelnökhelyettes dorgatóriumát előre kiosztott önkritikák és vállalások követték. Varga Jenő a baranyamegyei tanács elnöke ilyképen gyakorolta az önkritikát:

"A legsúlyosabb mulasztás, amit elkövettünk az, hogy a dolgozó parasztok előtt nem tártuk fel világosan a nehézségeket. Nem magyaráztuk meg nekik azt, hogy az aszályos esztendő súlyos nehézségeket okozott. A mi államunk azonban urrá lett a nehézségeken. Nem beszélünk arról sem, hogy az aszály okozta kárók pótlására nagy erőfeszítéseket kell tenniök a dolgozó parasztoknak is . . . Tárjuk fel tehát bátran a nehézségeket a dolgozó parasztok előtt . . . További súlyos hiba, hogy

eltompult az éberség. Régóta tudtuk például, hogy a bolyi gépállomás rosszul dolgozik, mégsem vizsgáltuk meg a munkáját. A traktorosok hívták fel a figyelmünket a súlyos mulasztásokra. Kiderült, hogy az igazgató egy volt malomtulajdonosnak a fia, a felszabadulás után sikkasztásért egy évi börtönrre ítélték. A főagronomus pedig kulák. A gépállomás vezetői szabotálták a munkát. A tavaszi munkákat tehát csak akkor végezhetjük jól, határidőre, ha könyörtelenül harcolunk az ellenség ellen."

Mindenki tudja, hogy a mulasztást a kormányzat és ennek különböző szervei ott követték el, hogy mindvégig titkolták a terméskasztrófát és ennek az eltitkolásnak a terhét "a nehézségek megmagyarázása" címén ugyancsak a mezőgazdasági népesség, elsősorban az egyénileg gazdálkodó paraszt vállára rákták. Természetesen bünbakként mindég "a burzsoá maradványok" és a kulákok kínálkoznak; van, akire át lehet hárítani a felelősséget.

6.) ÁTMENETI FORDULAT A KOLLEKTIVIZÁCIÓBAN

Ilyen körülmények között szükségszerűen a kollektivizálásban jelentős fordulat következett be, amely átmenetileg új irányt szab a kormányzat kolhoszosítási politikájának. Eddig az egyénileg dolgozó parasztság mindent elkövetett, hogy szembe szálljon a kollektivizálással, a végső lehetőségeket megkísérelte, hogy megtartsa földjét és ne tudják belekényszeríteni a kolhoszba. Most azonban, hogy a terméskatasztrófa ellenére a begyűjtés kegyetlensége semmit sem enyhült, az egyéni gazdálkodás elviselhetetlen terhet jelent. A paraszt eddig is alig tudott termelvényei ellenében iparcikkeket vásárolni, de legalább családjának megvolt az ennivalója. Most azonban falun az éhezés még nagyobb méreteket ölt, mint a városban. Falun is vásárolni kell a kenyeret, a parasztság főtáplálékát. Gyakran napokig nincs kenyér a falusi szövetkezeti boltokban. Emellett az egyénileg dolgozó parasztot, ha képtelen eleget tenni a begyűjtési és adóbehajtási kötelezettségeknek, súlyos pénzbüntetés, sőt fegyházbüntetés fenyegeti, miután előzőleg kuláknak minősül. Minden paraszt kulák ugyanis, akit megbüntetnek, tekintet nélkül arra, hogy mennyi földje van. Ilyen körülmények között következett be az a fordulat, hogy az egyénileg dolgozó paraszt, aki eddig körömszakadtáig védte földjét a kolhoszosítástól, minden áron szabadulni igyekszik attól és felajánlja a földjét a termelőszövetkezetnek, illetve állami gazdaságnak, ő maga és családja pedig az iparban keres elhelyezkedést. A rendszer tehát egyszerre csak arra ébredt, hogy a parasztság tömegével ajánlja fel a földet éppen a

katasztrófa idején és nincs, aki azt megművelje. A február 2-i minisztertanácsi határozat kimondotta:

"Azt az egyénileg dolgozó parasztot, aki elhagyja földjét és nem hajtja végre azon az összes kötelező előírt mezőgazdasági munkákat, a legszigorúbban meg kell büntetni."

7.) FÖLDHÖZKÖTÉS

A rendelet azt jelenti, hogy az egyénileg dolgozó parasztságot a régi jobbágyság módjára a földhöz kötik. Magyarországon a parasztság a középkorban szabadon költözhetett el földjéről. Az 1514-es Dózsa féle parasztlázadás megtorlásaként Werbőczy törvénykönyve a parasztságot földhöz kötötte és ez a törvény csak majdnem három évszázad után vesztette el érvényét. Most a bolsevista rendszer, amely Dózsa parasztlázadását agyondicsóiti, a parasztlázadást követő nemesi megtorló intézkedéseket alkalmazza a parasztsággal szemben.

A minisztertanács február 27-i határozata egyenesen úgy intézkedik, hogy 1953 szeptember 1-ig nem lehet egyénileg megművelt földet felajánlani, illetve átvenni.

"A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa február 27-i ülésén foglalkozott az állam részére történő földfelajánlásokkal, valamint a tartalékterületek hasznosításának kérdésével. A mezőgazdasági munkák akadálytalan elvégzése érdekében, a felajánlott földek átvétele az 1953 évi tavaszi munkák előkészítéséről és végrehajtásáról szóló minisztertanácsi határozat értelmében az idén szeptember 1-ig szünetel. A következő években felajánlott földek átvétele augusztus 1 és október 1, valamint január 1 és február 1 között történik. A földet a terület fekvése szerint illetékes községi vagy városi tanácsnál lehet felajánlani. A termelőnek egyidejűleg igazolnia kell, hogy kifizette adóját és teljesítette a beadást. Nyilatkozatot kell adnia arról, hogy a föld átadásáig minden munkát a rendes gazda gondosságával elvégzi és a föld bevetéséről is a községi vetéstervnek megfelelően gondoskodik. A felajánláshoz csatolni kell egy termelőszövetkezet vagy egy állami gazdaság nyilatkozatát arról, hogy hajlandó átvenni a földterületet. A kétlaki dolgozóknak legalább hathavi megelőző tényleges munkaviszonyt kell igazolniuk . . . Kuláktól földet csak akkor lehet átvenni, ha arra a szocialista szektornak szüksége van . . . Az 1953 szeptember 1-e után átadott földek ára a kataszteri tiszta jövedelem huszszorososa, illetve, ha a felajánló a bányász vagy a nehéziparban dolgozik, akkor negyvenszerese. A vételárát két év alatt negyedévi részletekben fizetik ki. Ezzel egyidejűleg az adókedvezmény és minden egyéni kedvezmény megszűnik."

A kormányzat tehát egyelőre kézzel-lábbal védekezik az ellen, hogy átvegye a felajánlott földet, holott eddig mindent elkövetett a föld kollektivizálása érdekében. Figyelemreméltó, hogy amíg ed-

dig az u. n. kétlaki dolgozókat, tehát azokat a földműveseket, akik egyuttal gyárban, bányában, a vasutnál stb. dolgoztak, minden eszközzel arra igyekeztek rábírni, hogy földjükről lemondjanak, addig most még tőlük sem akarják a földet elfogadni.

8.) A "MALENKOVI KORSZAK" ÉS A PARASZTSÁG

Viszont ha ez az átmeneti helyzet megszűnik, a rendszernek valósággal ölébe fog hullni az egyéni leg dolgozó parasztság birtokában lévő tulajdon, amely az ország szántóterületének még mindig majdnem két harmada. A felajánlott föld állami vételára számba nem vehető összeg, megfelel 50 kg. buza szabadpiaci árának. Miután pedig minden begyűjtési, adó- és egyéb tartozást levonnak természetszerűleg az állami vételárból, azonfelül a felajánlás pillanatától fogva minden adókedvezmény megszűnik és a földet bevetve kell átadni: az egyéni leg dolgozó paraszt semmit sem kap földjéért.

A mezőgazdasági válság lelki tényezőin a kormányzat úgy igyekszik segíteni, hogy a súlyos falusi helyzet atmoszférájában a paraszttömegeket igyekszik az u. n. kulákok, a valamivel nagyobb földdel rendelkező parasztgazdák ellen uszítani, azonban minden eredmény nélkül. Lehetséges, hogy a közeljövőben bizonyos látszólagos enyhítés következik be a parasztsággal szemben követett magatartásban. Malenkov alapvető elgondolása ugyanis, hogy a parasztságot az ipari munkássággal egyenrangú proletárréteggé kell formálni. A változás gazdasági téren főként a cserekereskedelmi rendszer további kiépítésében fog megnyilatkozni, amely elvileg az eddiginél nagyobb mértékben teszi lehetővé a parasztság számára, hogy termelvényei ellenértékeként iparcikkekhez jusson. Eddig a paraszttömegeket Magyarországon épp oly kevésbé sikerült megnyerni, mint a Szovjetunióban.

TIZEDIK FEJEZET

KULTURA

1.) KOSSUTH-DIJAK

Kiosztották az idei Kossuth-díjakat. Mindaz, amit a díjazottakkal kapcsolatban érdemekként felsorolnak, rendkívül jellemző arra, hogy a rezsimit is tekint (legalábbis az elmúlt egy esztendőre vonatkozólag) komoly kulturális eredménynek. Az alábbiakban szószerint közöljük a Magyar Nemzet (március 17.) közleményét:

"A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának határozata szerint az 1953. évi Kossuth-díjakat a következők kapták:

I. TERMESZETTUDOMÁNYOK

50.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Riesz Frigyes akadémikus, a matematika egész legújabb fejlődését befolyásoló alapvető eredményeiért, amelyek Szőkefalvy Nagy Béla akadémiai levelezőtaggal együtt írt "Lecons d'Analyse Fonctionnelle" című műben nyertek összefoglalást.

20.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Ratkovszky Ferenc, az Akadémia levelezőtagja, az ország villamosítása érdekében kifejtett kezdeményező tevékenységéért, valamint a diabolótranszformátor létrehozásáért.

Csűrös Zoltán akadémikus, a heterogén-katalízis vizsgálata terén elért eredményeiért.

Abrahám Ambrus, az Akadémia levelezőtagja, Pavlov tanai alapján végzett idegészövettani kutatásaiért.

Gyulai Zoltán, az Akadémia levelezőtagja, a kristályok és oldatok határrétegének vizsgálatában elért eredményeiért és mesterséges kvarckristályok előállításáért.

Novobátszky Károly akadémikus, a kvantumelmélet megalapozása terén végzett vizsgálatának eredményeiért.

Szőkefalvy Nagy Béla, az Akadémia levelezőtagja, a "Lecons d'Analyse Fonctionnelle" című mű második részében foglalt új eredményeiért.

Egerváry Jenő akadémikus, a differenciál-egyenletek elméletében elért eredményeiért és ezeknek műszaki alkalmazásáért.

10.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Kovács Károly Pál, az Akadémia levelezőtagja, a "Villamosgépek üzemtana" című, számos önálló, tudományos eredményt tartalmazó tankönyvéért és egyéb tudományos közleményeiért.

Verebély László műegyetemi tanár, a "Villamos erőátvitel" című kiváló kézikönyvéért, valamint villamosítási tervünk megvalósítása érdekében kifejtett munkásságáért.

Urbanek János, a Villamosipari Központi Kutató Laboratórium igazgatója, a turbógenerátorok hűtőgépes hűtési eljárásáért, valamint a "Bevezetés a műszaki elméleti villamosságtanba" című kiváló tankönyvéért.

Müller Sándor, az Akadémia levelezőtagja, a műanyagipar szempontjából jelentős szerveskémiai eredményeiért.

Romwalter Alfréd egyetemi tanár, a szénkémiai kutatás terén elért eredményeiért és ezeknek összefoglaló publikációjáért.

Rauss Károly, a Pécsi Orvostudományi Egyetem tanára, a dysentéria-védőoltás kidolgozásáért, valamint a gyermekgyógyászat terén elért eredményeiért.

Fuchs László egyetemi docens, az algebrai strukturák elmélete terén elért újabb eredményeiért.

II. TARSADALOMTUDOMÁNYOK

30.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Szladits Károly egyetemi tanár, egész élete munkásságáért, a haladó jogásznemzedék nevelése terén szerzett érdemeiért.

20.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Elekes Lajos, a Történettudományi Intézet tudományos munkatársa, a török hódítók elleni honvédő harcaink és a szomszéd népekkel való összefogás hagyományait példásan feldolgozó "Hunyadi" című monográfiájáért.

10.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Kniezsa István akadémikus, "A magyar helyesírás története a könyvnyomtatás koráig" című munkájáért.

Király István egyetemi docens "Mikszáth Kálmán" című tanulmányáért.

III. MŰVESZET ÉS IRODALOM**30.000 forintos Kossuth-díjat kapott:**

Illyés Gyula író, az "Ozorai példa" és a "Fáklyaláng" című darabjaiért.

Gábor Andor író, az emberi haladás érdekében egész életén át kifejtett irodalmi munkásságáért.

20.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Sándor Kálmán író, a "Harag napja" című darabjáért.
Kónya Lajos író, a "Bányáslámpák" című verseskötetért.

Kardos László író, műfordítói munkásságáért és a "Szovjet Költészet Antológiája" szerkesztéséért.

Méray Tibor újságíró, a koreai nép hősi harcairól írott, nagy politikai jelentőségű, irodalmi értékű tudósításaiért.

Gábor Miklós színművész, Sztálin alakításáért Visnyevszkij: "Feledhetetlen 1919" című darabjában.

Bessenyei Ferenc színművész, Kossuth alakításáért Illyés Gyula: "Fáklyaláng" című darabjában, valamint Astrov alakításáért Csehov: "Ványa bácsi" című darabjában.

Bihari József színművész, Rózsa alakításáért Illyés Gyula: "Fáklyaláng" című darabjában és Gilice Péter alakításáért a "Vihar" című filmben.

Ungvári László színművész, Görgey alakításáért, Illyés Gyula: "Fáklyaláng" című darabjában.

Feleki Kamill színművész, Glauziusz alakításáért az "Allami Aruház" című operettben és filmben, valamint Sir Bazil alakításáért a "Luxemburg grófja" című operettben.

Honthy Hanna színművésznő, az operettművészet terén kifejtett munkásságáért.

Gellért Endre főrendező, Illyés Gyula: "Fáklyaláng" című darabjának rendezéséért.

Fodor János operaénekes, Petur bán alakításáért az "Erkel" című filmben, Mephisto szerepéért Gounod: "Faust" című operájában.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászművész, a Kossuth-szobor főalakjának megalkotásáért.

Kocsis András szobrászművész és

Ungvári Lajos szobrászművész, a Kossuth-szobor mellékalakjainak megalkotásáért.

10.000 forintos Kossuth-díjat kapott:

Devecseri Gábor író, az "Ilias" fordításáért.

Várkonyi Zoltán főrendező, Sándor Kálmán: "Harag napja" című darabjának rendezéséért.

Pécsi Sándor színművész, Erkel alakításáért a hasonló című filmben.

Fábri Zoltán, a Filmgyár művészeti vezetője, a "Vihar" című film rendezéséért és az "Erkel" című film diszleteiért.

Keleti Márton filmrendező, az "Erkel" című film rendezéséért.

Mátyás Mária operaénekesnő, Örzse alakításáért Kodály: "Háry János" című daljátékában, valamint Gara Mária alakításáért Erkel: "Hunyadi László" című operájában.

Simándy József operaénekes, Verdi és Wagner operáiban nyújtott kiváló alakításaiért.

Rab István balettművész és

Kováts Nóra balettművésznő, Aszfajev: "Bahcsiszaraji szökőkút" című balettjében, valamint más balettékben nyújtott művészi teljesítményükért.

Kenessey Jenő, az Állami Operaház karnagya, az "Erkel" című film zenéjének összeállításáért és az Operában kifejtett balettkarnagyi működéséért.

Domanovszky Endre festőművész, a III. Képzőművészeti Kiállításon bemutatott pannóiért.

Imre István festőművész és

Szentgyörgyi Kornél festőművész, "Almaszüret" című közös festményükért."

A negyedik csoport, a "szocialista építőmunka" kitüntetettjei a következők:

Winter Ernő, Jantsky Béla, Zámbo János, Tarján Gusztáv, Keilwert Vilmos, Mahovits István, Csicsátka Antal, Kollonitsch János, Proszt János, Gnädig Miklós, Kulin László, Bárczi Gusztáv, Facsinay László, Kertai György, Halász Sándor, Demeter László, Elekes Ferenc, Kiss Nagy József, Tajkov András, Balla Imre, Szodorai István, Török Tibor, Fogarasi János, Jenei Lajos, Budincevits Andor, Kompóthy Tivadar, Papp Gábor, Bonta József, Pintér János Ede, Lipovecz Iván, Nagy József, Rabó Gyula, Bunda János, Lux László, Borbély Mihály, Fodorci Lajos, Ribianszky Miklós, Ertl Róbert, Lőrincz Endre, Papp Tibor, Mayer Károly, Gegesi Kiss Pál, Szabó Etelka, Regőczy Emil, Koch Sándor, Sályi István.

2.) NYILATKOZNAK A KITÜNTETETTEK

A díjkiosztás után a "tudomány dolgozóinak" nevében Novobáztzy Károly mondott köszönetet a kitüntetésekért.

A művészeti élet kitüntetettjei nevében Somogyi Erzsi köszönte meg a díjakat, a szocialista építőmunka kitüntetettjei nevében pedig Tajkov András vájár szólalt fel. Halász András bányamérnök a Magyar Nemzetnek (március 18.) adott interjújában a harmadmagával kidolgozott hidrociklon eljárásról beszélt, mely az oly fontos magyarországi mangánércbányászat terén küszöböli ki azt, hogy tulsok mangán vesszen kárba a tisztító eljárás során. Sándor Kálmán "A harag napja"-nak filmváltozatáról számolt be:

"A filmváltozatban megjelenik Lenin, Rákosi és Szamuely elvtársak alakja is. Ugy tervezem, hogy Lenint a magyar néphez szóló történelmi üzenetének elküldése-

kor mutatja be a film, s a következő pillanatokban látjuk a salgótarjáni bányászok harcának hős vezetőjét, Rákosi elvtársat."

A lényegét azonban talán a legtalálóbban Dománovszky Endre fejezte ki:

"Művészembert érhetik elismerések, de nem mindegy az, hogy kitől kapja az elismerést . . ." (Magyar Nemzet, március 17.)

3.) EGY IFJUSÁGI SZINIELŐADÁS

Egy nemrég menekült honfitársunk az alábbiakban számolt be egy budapesti színházi előadásról:

"Az ifjúsági Színház (Nagymező utcai volt Rádus mozi színpadán Szinetár György átdolgozásában Gárdonyi Géza szindarabját, az 'Egri Csillagok'-at játsszák. Délutáni előadásokon az iskolák kirendelt tanulóifjúsága tölti meg a nézőteret, vasárnap délután és este főképpen az egyenruhás alakulatok tagjaiból (honvédség, rendőrség, ipari tanulók stb.) verbuválják a nézőközönséget.

SZINETÁR György a bolsevista hazafiság és az osztályharcos gyűlölet érzéseinek felkorbácsolására GÁRDONYI színművének számos jelenetét egyszerűen meghamisította, kiforgatta eredeti jelentőségét és "aktualizálta" az időszzerű propaganda kívánalmaknak megfelelően.

Az átdolgozott szöveg lázítási, gyűlölet szítási tendenciája különösen három mozzanatban jut kifejezésre.

1.) Kifejezetten lázít az egyház ellen. A darab utolsó felvonásában például, — a védők dicsőséges győzelme után, OLÁH Miklós püspök megjelenik néhány pap társaságában és pökhendi, méltatlan, parancsoló hangon beszél a várvédő néppel. SZINETÁR olyan kihívóan és népellenesen szerepelteti az egri papokat, hogy az elva-

kitott nézők felszisszennek az irántuk való gyűlöletből. Hatásosan fokozzák az ellenszenvet a papok maszkirozásával. Lárvaszerű arcuk zöldesfakó, kegyetlen, visszatartó vonásokkal.

2.) A magyar főnemesség aljas, áruló kalmár szellemű képviselői az "uri Magyarország" vezetőit vannak hivatva bemocskolni a fogékonylelkű nézőközönség előtt. Az egyik jelenetben PERÉNYI, BALASSA, SERÉDI a magyar főrendek képviselőjében megjelenik ALI basa sátra előtt. A párbeszédéből kiderül, az áruló főrendek alig várják, hogy a török bevegye EGER várát, mert azt remélik, hogy jó üzletet köthetnek a törökkel. Előre alkudozva a győzelemre, különböző javakat ajánlanak fel a török hadvezérnek a jövedelmező felvidéki bányakapitányságok, stb. kihasználási joga ellenében.

3.) SZINETÁR történelmi alapot konstruál a nép árulónak leleplezésére és a látszatperek keretében való elítélésére. Az áruló HEGEDŰS István s néhány társa a török kezére akarja játszani EGER várát. Az árulást felfedezik, a bűnösöket leleplezik és a vár népének jelenlétében halálra ítélik. A jelenet hajszálpontosan úgy játszódik le, mint akármelyik modern hazaárulási per, mondjuk a RAJK összeesküvési per főtárgyalása a Zeneakadémia nagytermében. Az áruló bűne és jelleme azonos a népi demokrácia elárulójának tetteivel és jellemével, az ítélet ugyanazokkal a szavakkal hangzik el a színpadról, mintha a népi demokrácia összeesküvőjét ítélték volna el. A hatóság halálos ítélet kimondását elégedett morgással fogadja a felajzott kedélyű nézőközönség.

GÁRDONYI történelmi kerete, szindarabja és szövege csak körítés SZINETÁR számára, hogy kiélezett jeleneteivel az egyház az ugynevezett "uri Magyarország" egykori vezetői ellen uszítsa és a nép árulói iránt gyűlöletre szítsa az ifjúságot és a meghamisított darab többi nézőjét."

THE NATIONAL COMMITTEE FOR A FREE EUROPE, INC., is a group of private citizens who have joined together for direct action to restore and strengthen man's most valued possession — freedom.

In its fight against the forces of Communism, the Committee has as its active allies, exiled democratic leaders from the captive European countries. Through endowments and through the Crusade for Freedom campaigns, the National Committee for a Free Europe has been able to set up and expand the facilities of its broadcasting division, Radio Free Europe.

The Committee's Research and Publications Service supplements Radio Free Europe's activities by disseminating news about the Iron Curtain countries in English and in the other national languages. The primary purpose of the bulletins, prepared by the national sections, is to inform interested exiles all over the world about conditions in their native lands under Communist rule. Accurate information is a fundamental weapon in the fight against the Big Lie of Communism.

The National Committee for a Free Europe, Inc.
Hungarian Section — Research and Publications Service
110 West 57th Street,
New York 19, N. Y.